

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 15 (teorie kultury, umění a umělecké tvorby)

JOHN LENNON – LEVICOVÝ INTELEKTUÁL

Arian Ebrahimi

Kraj: Liberecký kraj

Liberec 2015

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor SOČ: 15 (teorie kultury, umění a umělecké tvorby)

JOHN LENNON – LEVICOVÝ INTELEKTUÁL

John Lennon – Leftist intellectual

Autor: Arian Ebrahimi

Škola: Podještědské gymnázium, s.r.o.

Sokolovská 328

460 14 Liberec

Kraj: Liberecký kraj

Konzultant: Mgr. Stanislava Rygálová

Liberec 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem svou práci dělal samostatně, použil jsem pouze podklady uvedené v příloženém seznamu a postup při zpracovávání a dalším nakládání s prací je v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění. Také prohlašuji, že elektronická verze mé práce se shoduje s verzí vytištěnou.

V ..... dne.....

.....

podpis autora

ANOTACE

Tato práce se zabývá levicovými názory Johna Lennona; cílem práce je vytvořit ucelený portrét Johna Lennona, jakožto levicového intelektuála druhé poloviny 20. století a popsat jeho vztah k levicovému hnutí, komunismu, socialismu a státům Východního bloku. Práce obsahuje stručný životopis Johna Lennona, dále analýzu jeho života včetně doby a prostředí, ve kterém žil a které napomohlo k vytváření jeho levicových názorů, jejichž vývoj je též popsán. Práce dále rozebírá texty čtyř vybraných písní a rozhovorů, které obsahují Lennonovy levicové názory; popsány jsou i další levicové politické aktivity. Poslední část práce se věnuje vztahu Johna Lennona a socialistického Československa.

KLÍČOVÁ SLOVA

John Lennon, socialismus, komunismus, levicové hnutí, písňové texty, demonstrace, Československo, Sovětský svaz, Nutopia, Yoko Ono

ANNOTATION

This thesis deals with leftist opinions of John Lennon; the main aim of this work is to make a unitary picture of John Lennon as a leftist intellectual of the second half of the 20th century and to describe his relationship with leftist movement, communism, socialism and the states of Eastern Bloc. The thesis contains a brief biography of John Lennon, with further analysis of his life including time and environment he lived in and that helped to create his leftist views, which development is also described. The work also analyzes four lyrics of selected songs and interviews, which contain Lennon's leftist views; other leftist political activities are also described. The last part of the thesis deals with the relationship of John Lennon and the socialistic Czechoslovakia.

KEY WORDS

John Lennon, socialism, communism, leftist movement, song lyrics, demonstration, Czechoslovakia, Soviet Union, Nutopia, Yoko Ono

OBSAH

ÚVOD	5
1 ŽIVOTOPIS	7
1.1 Osobní život	7
1.2 The Beatles	8
1.3 Sólová dráha	11
2 LEVICOVÉ NÁZORY JOHNA LENNONA	15
2.1 Kontext doby a prostředí	15
2.2 Vývoj levicových názorů Johna Lennona	17
3 PROJEVY LEVICOVÝCH NÁZORŮ V HUDEBNÍ TVORBĚ	21
3.1 Revolution/Revolution 1	21
3.2 Working Class Hero	26
3.3 Power To The People	31
3.4 Imagine	36
4 LEVICOVÁ POLITICKÁ AKTIVITA JOHNA LENNONA	42
4.1 Nutopia	42
4.2 Rozhovory	44
4.2.1 Rozhovor pro Red Mole z ledna 1971	44
4.2.2 Rozhovor pro NME z února 1972	50
4.2.3 Rozhovor pro Playboy ze září 1980	52
4.3 Jiná levicová politická aktivita	54
5 JOHN LENNON A SOCIALISTICKÉ ČESKOSLOVENSKO	57
5.1 Vydávání desek v ČSSR	57
5.2 Neuskutečněný koncert Johna Lennona v Československu	58
5.3 Lennonova zed' a postoje státních orgánů	59
ZÁVĚR	62
BIBLIOGRAFIE	

ÚVOD

John Lennon patří bezesporu mezi nejslavnější hudebníky 20. století – ať už s kapelou *The Beatles* či se svou sólovou tvorbou. Jeho písně jako jsou *All You Need Is Love*, *Strawberry Fields Forever* či *Imagine* patří k nejznámějším a nejpopulárnějším písním v historii populární hudby. Lennon ovlivnil několik generací muzikantů a byl hlavní inspirací grungového a britpopového hnutí v devadesátých letech 20. století.

Jeho význam ale sahá dále než jen do oblasti populární hudby. John Lennon byl též mírový aktivista a levicový intelektuál, jenž skrze texty svých písní a četné rozhovory seznamoval širokou veřejnost se svými levicovými názory a postoji.

Cílem této práce je vytvořit ucelený obraz Johna Lennona, jakožto významného levicového intelektuála druhé poloviny 20. století; včetně zjištění vlivů, které formovaly jeho levicové názory, jejich vývoj a způsob prezentace. Práce obsahuje celkem pět kapitol, které se tímto tématem zabývají.

První kapitola práce obsahuje životopis Johna Lennona – je rozdělen na jeho osobní život, kariéru s *The Beatles* a sólovou tvorbu včetně nejdůležitějších momentů jeho života jako byl rozpad *The Beatles*, svatba s Yoko Ono či útlum jeho veřejných aktivit v druhé polovině sedmdesátých let.

Druhá kapitola se zabývá dobou a prostředím, ve kterém John Lennon žil a které ovlivnilo a utvářelo jeho levicové názory – od dětství přes poválečnou atmosféru až po přátelství s nejrůznějšími levicovými aktivisty. Kapitola zároveň obsahuje vývoj Lennonových názorů, které se na přelomu šedesátých a sedmdesátých let velice rychle měnily – z počátečního mírového aktivisty se v průběhu doby stal krajně levicový aktivista, který následně své aktivity po několikaletém sporu se státními úřady utlumil.

V třetí kapitole jsou rozebrány texty čtyř vybraných písní, ve kterých se projevil Lennonovy levicové názory; popsána je doba a kontext jejich vzniku. Texty byly pro účely práce autorem přeloženy z angličtiny do češtiny.

Čtvrtá kapitola se zabývá levicovými politickými aktivitami Johna Lennona – popisuje koncept země Nutopie; dále rozebírá a analyzuje výroky, které Lennon prohlásil během tří vybraných rozhovorů – rozhovory byly vybrány s ohledem na důležitost pronesených výroků. Rozhovor obsažený v kapitole 4.2.2 byl pro účely práce přeložen autorem z angličtiny do češtiny; u ostatních rozhovorů byly použity existující překlady. V této kapitole jsou následně popsány i další Lennonovy levicové politické aktivity.

Pátá a poslední kapitola rozebírá a popisuje vztah Johna Lennona a socialistického Československa včetně tématu vydávání desek *The Beatles* a sólových desek Johna Lennona v ČSSR. Kapitola se dále zabývá neuskutečněným koncertem Johna Lennona v ČSSR a jeho setkáním s Karlem Gottem v roce 1971, který celou myšlenku zaštitil. Jsou uvedeny důvody, proč ke koncertu nakonec nedošlo. Poslední část této kapitoly se zabývá tzv. Lennonovou zdí v Praze, postoji státních orgánů, jakož i vztahu občanů ČSSR k Johnu Lennonovi.

Práce je doplněna přílohami, které obsahují původní i přeložené texty písní Johna Lennona a několik fotografií a obalů nahrávek, jenž tematicky souvisí s obsahem práce.

1 ŽIVOTOPIS

1.1 Osobní život

John Ono Lennon (rodným jménem *John Winston Lennon*) se narodil 9. října 1940 v Liverpoolu. Jeho matka byla Julia Lennon a otec námořník Alfred Lennon. Otec se na Johnově výchově téměř nepodílel - vychováván byl tedy zpočátku matkou; ta ho však později dala na výchovu své sestře Mimi Smith a jejímu manželovi. Johna však nadále navštěvovala - v 15 letech mu koupila jeho první kytaru. Zemřela v červenci 1958, když ji po návštěvě její sestry srazilo na ulici auto. Ztráta matky Johna velice těžce poznamenala; v pozdějších dobách se častokrát stala inspirací jeho textů.

John byl vychován jako anglikán. Navštěvoval nejprve základní školu Dovedale, a poté nastoupil na střední školu Quarry Bank. V roce 1957 byl John přijat na vysokou školu Liverpool College of Art. Zde poznal Cynthii Powellovou, svou budoucí první manželku. I přes její snahu Lennon neprošel u zkoušek a byl ze školy vyloučen.

8. dubna 1963 se narodil Julian Lennon – první syn Johna Lennona. Necelé čtyři měsíce na to, 23. srpna 1963, se John a Cynthia vzali. Beatlemania jejich životy těžce postihla - zpočátku se to, že je John ženatý tajilo. I přesto se dá říct, že jejich manželství (krom Lennonových několika milostných afér) do roku 1968 víceméně fungovalo.

Během roku 1968 se manželství Johna a Cynthie začalo nadobro rozpadat - ještě na konci roku 1966 poznává John avantgardní japonskou umělkyni Yoko Ono – v průběhu roku 1967 mezi nimi vznikl milenecký vztah. V květnu 1968, zatímco byla Cynthia na dovolené v Řecku, přivede si John Yoko k sobě domů, kde spolu nahrají avantgardní album *Unfinished Music No. 1: Two Virgins*. John s Yoko jsou přistiženi Cynthií, která okamžitě žádá o rozvod. Rozvedeni jsou v listopadu téhož roku.

20. března 1969 si John bere Yoko Ono na Gibraltar. Následovně spolu uspořádají několik tiskových konferencí, kde vyzývají k míru ve Vietnamu. V dubnu 1969 si John mění své druhé jméno *Winston* na *Ono* - nechce být nadále pojmenovaný podle válečného premiéra Churchilla. V listopadu 1969 vrací John demonstrativně svůj Řád britského impéria - jako

důvod uvede nesouhlas s britskou intervencí v Biaře a Nigérii a nesouhlas s britskou podporou Američanů ve Vietnamu.

Během roku 1970 pár podstupuje terapii dr. Arthura Janova; tzv. primární terapii, při které se má člověk doslova vykřičet ze svých pocitů a psychických problémů z dětství - terapie byla posléze inspirací pro jeho první sólové album. V roce 1971 odjíždí manželé Lennonovi do Spojených států - John má kvůli své drogové minulosti (zatčen v roce 1968 za držení hašiše) a politickému aktivismu (agitoval proti znovuzvolení Richarda Nixona) velké problémy se získáním trvalého pobytu. V roce 1973 John s Yoko stěhují do budovy Dakota v New Yorku.

Během let 1973 a 1974 žije Lennon odděleně od Yoko v Los Angeles - období tzv. ztraceného víkendu, kdy nezřízeně pil a trávil čas se svou čínskou sekretářkou May Pang (vybrána a schválena Yoko, která zůstala v New Yorku). V lednu 1975 se vrací k Yoko do New Yorku a v červenci (po rezignaci Richarda Nixona) konečně získává zelenou kartu. 9. října 1975 se Johnovi a Yoko narodil syn Sean Ono Taro Lennon (v den Lennonových 35. narozenin). Po narození syna John přerušuje hudební činnost a věnuje se pouze rodině.

K hudbě se vrací až v roce 1980. 8. prosince 1980 je před svým domem postřelen duševně nemocným Markem Davidem Chapmanem. Ještě téhož dne při převozu do nemocnice umírá na následky atentátu.¹

1.2 The Beatles

V roce 1956, během studia na střední škole Quarry Bank založil John svou první kapelu - *The Quarrymen*, do které se později přidal Paul McCartney, který do kapely přibral ještě svého spolužáka George Harrisona. John přizval svého kamaráda baskytaristu Stuarta Sutcliffa a bubeníka Petea Besta a v tomto složení se kapela nově přejmenovaná na *The Silver Beatles* v roce 1960 poprvé vydala do Hamburku. V roce 1962 se jejich manažerem stal Brian Epstein; v tom samém roce odešel z kapely Stuart Sutcliff a na radu Epsteina vyměnili Petea Besta za zkušenějšího Richarda Starkeyho (později si změnil jméno na slavnější Ringo Starr).

---

¹ /online/ John Lennon. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon [citováno 15. 12. 2014]

Kapela pod definitivním názvem *The Beatles* ve složení John Lennon - doprovodná kytara, Paul McCartney - basová kytara, George Harrison - sólová kytara a Ringo Starr - bicí vydává v říjnu 1962 svůj první singl *Love Me Do*, který se společně s druhým single *Please Please Me* stává celostátní hitem. Na tento úspěch navazují v březnu 1963 debutovým albem s názvem *Please Please Me* - osm z dvanácti písní je podepsáno duem Lennon/McCartney (dle vzájemné dohody, všechny písně, které napsali Lennon s McCartneyem, ať už dohromady či odděleně, budou podepsány společně). Album je okamžitým úspěchem. The Beatles na něj v listopadu téhož roku reagují novým albem *With The Beatles*, kterým ve Spojeném království naplno propuká tzv. *beatlemania*. Kapela začíná koncertovat po celém světě a v únoru 1964 poprvé přijíždějí do Spojených států - jejich návštěva v Show Eda Sullivana je považována za počátek *beatlemania* v USA. Téhož roku vydávají album *A Hard Day's Night*, které je následováno stejnojmenným filmem, a v prosinci vydávají album *Beatles For Sale*, které je vydáno narychlo pro předvánoční trh.

V roce 1965 je *beatlemania* na svém vrcholu - koncerty i alba jsou beznadějně vyprodány, a přes křik nadšených fanynek nejsou *The Beatles* na koncertech téměř slyšet. Pod vlivem těchto událostí napíše John Lennon titulní píseň nového alba *Help!*, která je skutečným voláním o pomoc. Album je mimořádně populární - zásluhou, jak skvělých písní (obsahuje jeden z největších hitů kapely - McCartneyho *Yesterday*), tak druhého filmu kapely - nazvaného prostě *Help!*. Ve stejném roce je všem členům kapely udělen Řád britského impéria. V prosinci uvedou *The Beatles* své další album *Rubber Soul*, které je ovlivněno folk-rockovou vlnou ze Spojených států a jejich prvními experimenty s drogami. Stejně jako předcházející album se umísťuje na vrcholu žebříčku na obou stranách Atlantiku.

V roce 1966 se kapela začíná radikálně měnit - v březnu John Lennon v interviewu pronese špatně pochopenou poznámku o tom, že *The Beatles* jsou slavnější než Ježíš Kristus, čímž započne vlnu pobouření a nenávisti vůči kapele ve Spojených státech. V reakci na některé další nepříjemné události (zatčení na Filipínách, pokračující šílení fanynek na koncertech atd.) kapela končí s koncertováním - poslední koncert je odehrán 29. srpna 1966 v San Franciscu. V srpnu vydávají své do té doby nejrevolučnější album - *The Revolver*, které je ovlivněno jejich experimenty s LSD, díky čemuž zní radikálně odlišně od všech předchozích alb a je považováno za jedno z prvních děl psychedelického rocku.

V roce 1967 se kapela ocitá na svém vrcholu - nejprve v únoru vydává jednu ze svých nejlepších písní a určující dílo rockové hudby, singl *Strawberry Fields Forever* (napsán Johnem Lennonem na základě jeho vzpomínek na dětství). V červnu následně vydává přelomové album *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, které je považováno za jedno z nejzásadnějších děl populární hudby a hudební mezník, který rockovou hudbu ovlivnil na několik dalších let. V srpnu 1967 umírá na předávkování barbituráty manažér kapely Brian Epstein - narůstající spory mezi členy kapely se tímto začínají stupňovat. Pod McCartneyho vedením kapela natáčí televizní film *Magical Mystery Tour*, který je uveden během Vánoc 1967 - stejnojmenné album vychází již na počátku prosince.

V únoru 1968 kapela odcestuje do Indie na rekreační pobyt v meditačním centru Mahariši Maheš Jógiho - zde kapela vytvořila většinu materiálu pro nové dvojalbum nazvané prostě *The Beatles*. Album, kterému se kvůli jeho minimalistickému bílému obalu přezdívá *Bílé album*, je složeno z 30 skladeb - jednotliví členové kapely už spolu spolupracují jen minimálně. I přesto se po své vydání v listopadu stává nejprodávanějším albem roku 1968. V květnu kapela zakládá vlastní multimediální společnost - *Apple Corps Ltd*, jejíž hlavní divizí je hudební vydavatelství *Apple Records* (ostatní divize včetně technického a módního oddělení byly během několika málo let zrušeny).

Rok 1969 je pro kapelu kritický a definitivně vede k jejímu rozpadu. V lednu vychází album *Yellow Submarine*, které je soundtrackem ke stejnojmennému animovanému filmu - na obou dílech se ale skupina podílí jen částečně. Kapela se pokouší (na McCartneyho návrh) nahrát nové album - celý proces je zároveň natáčen jako filmový dokument - projekt má název *Get Back*. Nálada ve skupině je velice špatná - Lennon si začal přivádět na nahrávání Yoko Ono, s čímž se ostatní členové kapely jen těžko smiřují. Projekt je nakonec zastaven a album vychází až v roce 1970. Tou dobou zároveň Lennon zakládá vlastní kapelu nazvanou *Plastic Ono Band*, se kterou koncertuje po světě a účastní se demonstrací proti válce ve Vietnamu - o svou původní kapelu *The Beatles* již úplně ztratil zájem.

Rozhádání *The Beatles* se naposledy zavírají do studia, aby vytvořili své poslední album (vychází však jako předposlední) *Abbey Road*. Vychází v srpnu 1969 a je považováno za jedno z nejlepších, které kapela, kdy vytvořila. Po vydání alba Lennon oznámí McCartneymu, že odchází z kapely - na Paulovo naléhání to veřejně nedává najevo. Ke konci roku již kapela fakticky neexistuje.

The Beatles se nakonec rozpadají v dubnu 1970 - Lennon předává pásy z nahrávání alba *Get Back*, producentovi Philu Spectorovi, který je upravuje do podoby, ve které vyjdou v květnu pod názvem *Let It Be*. Paul McCartney byl s finální verzí velice nespokojen, a poté, co se mu nepodařilo své námitky prosadit, oznamuje v interviewu celému světu svůj odchod z kapely a následný rozpad *The Beatles*. Kapela se tímto nadobro rozpadá.²

1.3 Sólová dráha

Ještě během existence *The Beatles* vydává John Lennon spolu s Yoko Ono několik, převážně experimentálních, alb. Tím prvním je avantgardní *Unfinished Music No. 1: Two Virgins* (koláž zvuků a mluveného slova) - na obalu alba je John s Yoko vyfocen nahý, takže se album muselo prodávat v papírovém pytlíku. Vydáno bylo v listopadu 1968 a kritikou bylo odsouzeno - i přesto se díky tehdejší Lennonově popularitě prodalo ve Spojených státech na 25 000 kusů.³

O půl roku později, v květnu 1969, vyšlo "pokračování" této desky (opět s Yoko Ono) - *Unfinished Music No. 2: Life with the Lions*. První stranu desky zabírá půl hodinový záznam avantgardního koncertu kapely *Plastic Ono Band*, nahráný během jejich vystoupení na Cambridgeské univerzitě. Druhá strana je složena z několika skladeb - první je *No Bed for Beatle John* - nahrána byla v nemocničním pokoji, kde se Yoko zotavovala po nedobrovolném potratu. Další tři skladby jsou opět zvukové experimenty - *Baby's Heartbeat* (zvukový záznam srdečního tlukotu potraceného plodu), *Two Minutes Silence* (doslova - dvě minuty ticha) a *Radio Play* (dvanáctiminutové ladění rádia). Názor kritiky i fanoušků byl stejný jako v případě předchozího alba - opět se ale na obou stranách Atlantiku několik tisíc kusů prodalo.⁴

V říjnu 1969 vydávají čerstvě oddaní John s Yoko další experimentální desku *The Wedding Album*. První strana alba s názvem *John and Yoko* je více než 20 minut dlouhý záznam obou autorů pronášejících jméno toho druhého stále dokola s přidaným a zesíleným tlukotem srdce.

---

² /online/ The Beatles. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Beatles [citováno 15. 12. 2014]

³ /online/ Unfinished Music No. 1: Two Virgins. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Unfinished_Music_No._1:_Two_Virgins [citováno 16. 02. 2015]

⁴ /online/ Unfinished Music No. 2: Life with the Lions. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Unfinished_Music_No._2:_Life_with_the_Lions [citováno 16. 02. 2015]

Druhá strana s názvem *Amsterdam* je záznam tiskové konference novomanželů Lennonových v amsterodamském hotelu Hilton.⁵

Posledním albem vydaným ještě během existence *The Beatles* je koncertní album *Live Peace in Toronto 1969* - tentokrát se již jedná o tradiční hudební album, konkrétně koncertu superskupiny *Plastic Ono Band* (členem byl i Lennonův známý, kytarista Eric Clapton) na torontském mírovém festivalu (Lennon trval na tom, že koncert bude zdarma). Kapela zahrála několik coververzí starších bluesových skladeb, Lennonovy singly z tohoto období (*Cold Turkey* a *Give Peace a Chance*), jeden song *The Beatles* (*Yer Blues*) a písně Yoko Ono.⁶

Skutečně prvním sólovým hudebním albem je album *John Lennon/Plastic Ono Band*, vydané v prosinci 1970. Debutové album Johna Lennona představilo rock v jeho nejzákladnější hudební podobě - mimo kytaru, klavír a bicích se na albu jiné nástroje neobjevují. Na tomto mimořádně osobním hudebním albu dává Lennon skrze své písně najevo své názory a pocity - od traumat z dětství (*Mother*) přes názory na náboženství, hudbu a rozpad *The Beatles* (*God*) až po jeho levicové názory na společnost (*Working Class Hero*). Album bylo přijato kritikou a posluchači velice dobře a dodnes je považováno za jedno z jeho nejlepších alb.⁷

Dalším albem Johna Lennona je *Imagine* vydané v září 1971. Pojmenováno je podle pravděpodobně nejslavnější Lennonovy skladby, která byla vydána jako první singl k albu. Nesmírně úspěšné album obsahuje krom již zmíněné *Imagine* ještě skladby jako *Jealous Guy* či hudební "rýpnutí" do exkolegy Paula McCartneyho *How Do You Sleep?*.⁸

Dvojalbum z roku 1972, *Some Time in New York City*, je značně kontroverzí - krom toho, že se opět jedná o společné album Johna a Yoko (první strana je kolekce písní, druhá obsahuje záznam koncertu), překvapilo posluchače levicovými texty - od *Angela* (věnováno americké komunistce Angele Davisové) přes *Attica State* (inspirováno vzpourou ve stejnojmenné věznici) až po dvojici skladeb *The Luck of The Irish* a *Sunday Bloody Sunday* (reakce na

---

⁵ /online/ Wedding Album. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Wedding_Album [citováno 16. 02. 2015]

⁶ /online/ Live Peace in Toronto 1969. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Live_Peace_in_Toronto_1969 [citováno 16. 02. 2015]

⁷ /online/ John Lennon/Plastic Ono Band. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon/Plastic_Ono_Band [citováno 16. 02. 2015]

⁸ /online/ Imagine (John Lennon album). Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_album%29 [citováno 16. 02. 2015]

eskalaci konfliktu v Severním Irsku). Album bylo posluchači přijato mnohem hůř - řada z nich měla pocit, že na hudbu se jaksi pozapomnělo.⁹

Dalším, tentokrát již opět sólovým albem Johna Lennona, je *Mind Games* z roku 1973. Album, které bylo nahráno během Lennonova "ztraceného víkendu" bez dohledu Yoko Ono, je posledním, kde dává najevo své politické názory (v skladbách *Only People* a *Bring on the Lucie (Freeda People)*). Krom titulní skladby *Mind Games* zaujme ještě *Nutopian International Anthem* - tři vteřiny ticha, které byly prezentovány jako hymna fiktivní utopické země Nutopie (viz kapitola 4.1).¹⁰

Album *Walls and Bridges* z roku 1974 pokračuje v trendu nastoleném předchozím albem. Obsahuje několik hitů včetně *#9 Dream* a *Whatever Gets You thru The Night*, který byl nahrán ve spolupráci s Eltonem Johnem. Album zaujme rozkládací přední stranou, díky které se dá obal alba různě modifikovat.¹¹

Album *Rock 'n' Roll* z roku 1975 je značně netradiční - jedná se o sbírku coververzí, kterou Lennon částečně nahrál jako součást dohody s Morrisem Levym. Lennon porušil autorská práva při skládání své skladby *Come Together* z roku 1969, za což byl Levym zažalován - v rámci vyrovnání musel na své budoucí album zařadit alespoň tři Levyho skladby, čímž vzniklo toto album.¹²

Posledním albem vydaným za Lennonova života je *Double Fantasy* z listopadu 1980, nahrané opět ve spolupráci s Yoko Ono - tentokrát je rozděleno na Johnovy skladby a na skladby Yoko. Ač z počátku nenaplnilo očekávání způsobené dlouhým čekáním, po Lennonově smrti, ke které došlo tři týdny po vydání alba, se stalo jedním z nejúspěšnějších Lennonových alb - zásluhu na tom měli i mimořádně populární singly *Watching the Wheels* a *Woman*. V roce 1982 získalo Cenu Grammy za album roku.¹³

---

⁹ /online/ Some Time in New York City. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Some_Time_in_New_York_City [citováno 16. 02. 2015]

¹⁰ /online/ Mind Games (John Lennon (album)). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Mind_Games_%28John_Lennon_album%29 [citováno 16. 02. 2015]

¹¹ /online/ Walls and Bridges. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Walls_and_Bridges [citováno 16. 02. 2015]

¹² /online/ Rock 'n' Roll (John Lennon album). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Rock_%27n%27_Roll_%28John_Lennon_album%29 [citováno 16. 02. 2015]

¹³ /online/ Double Fantasy. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Double_Fantasy [citováno 16. 02. 2015]

Úplně posledním studiovým albem Johna Lennona je posmrtně vydané *Milk and Honey* z roku 1984, které je vlastně pokračováním předchozího alba - obsahuje nevydané skladby z roku 1980 a opět je doplněno novými skladbami Yoko Ono.¹⁴

---

¹⁴ /online/ Milk and Honey (album). Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Milk_and_Honey_%28album%29 [citováno 16. 02. 2015]

2 LEVICOVÉ NÁZORY JOHNA LENNONA

2.1 Kontext doby a prostředí

John Lennon byl jako každý jiný člověk ovlivněný dobou a prostředím, ve kterém vyrůstal a žil. Ztráta obou rodičů ho těžce poznamenala – i přesto, že mu jeho příbuzní rodinu nahradili více než dostatečně. Je ovšem nutné si uvědomit, že ztráta rodičů (a také fakt, že jeho matka zemřela při dopravní nehodě, kterou zavinil opilý policista) v něm vyvolalo pocit rebelie – cítění rebela mu zůstalo po většinu jeho života – ať už proti válce, armádě nebo systému.

Ač se Lennon v době, kdy byly jeho názory radikálně levicové, označoval za člověka z dělnické třídy (z proletariátu)¹⁵, není tomu tak – sám v roce 1980 prohlásil, že na rozdíl od Paula McCartneyho, George Harrisona a Ringo Starra, kteří bydleli v obecních domech, vlastnila rodina Johna Lennona dvojdomek se zahradou, který se nacházel na předměstí plném doktorů a právníků – tedy v žádném špinavém chudinském „brlohu“, jak bylo často prezentováno.¹⁶ Rodina Johna Lennona pocházela ze střední třídy, takže vliv prostředí, ve kterém vyrůstal, nebyl na jeho pozdější levicové názory tak silný.

Co Johna Lennona mnohem více ovlivnilo, byla doba – jakožto člen poválečné generace britského národa, který dospíval uprostřed probíhající sexuální revoluce, byl přirozeně pacifistou odmítajícím jakoukoliv formu válečného konfliktu – následky druhé světové války byly ještě na počátku 50. let v Británii pořád viditelné. Zároveň vyrůstal za vlády labouristů – v roce 1945 teprve po druhé v historii Spojeného království vyhrála parlamentní volby britská sociální demokracie, která v čele s premiérem Clementem Attleem provedla radikální sociální reformy poválečné Británie – zejména znárodnění velkých firem, nový systém sociálního zabezpečení, statní zdravotní péči, podporu nezaměstnaných a vytvoření nových pracovních míst s cílem dosáhnout plné zaměstnanosti.¹⁷ Tyto kroky byly nesmírně populární především mezi nižšími a hlavně středními vrstvami – kam patřil práce i John Lennon.

---

¹⁵ /online/ John Lennon and Yoko Ono Interview. Dostupné z: <http://www.marxsite.com/Lennon%20interview.htm> [citováno 01. 03. 2015]

¹⁶ /online/ 1980 Playboy Interview with John Lennon and Yoko Ono. Dostupné z: <http://www.john-lennon.com/playboyinterviewwithjohnlennonandyokoono.htm> [citováno 01. 03. 2015]

¹⁷/online/ Clement Attlee. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Clement_Atlee [citováno 01. 03. 2015]

Mezi další vlivy patří i již zmíněná rebelie – John Lennon od dětství pohrdal autoritami a je možné, že spíše než v silném vůdci (autoritě) hledal vůdčí roli v lidech, což částečně potvrzuje například píseň *Working Class Hero* z roku 1970 (více v kapitole 3.2). Zároveň si musíme uvědomit, že pokud by John Lennon žil v některé ze zemí východního bloku, namísto Británie a Spojených států, byl by zcela jistě jako pacifista, pohrdající autoritami (a propagující dlouhé vlasy) zatčen a perzekuován – John Lennon se tím podobá dalším levicovým intelektuálům té doby jako například Jean-Paul Sartre či Noam Chomsky – všichni tři znali komunismus a marxismus pouze jako teorii a nebyli plně obeznámeni s jeho uplatněním ve formě totalitních států východního bloku (právě Sarterův vztah ke komunismu značně ochladl po krvavé sovětské intervenci v Maďarsku na podzim 1956, kdy pochopil, co znamená sovětský komunismus v praxi).

Mezi další vlivy můžeme jmenovat Lennonovu mírovou činnost, která se po seznámení s některými předními americkými levicovými protiválečnými aktivisty začíná radikalizovat. Jednalo se o lidi jako například Abbie Hoffman¹⁸ (zakladatel radikálního levicového protiválečného hnutí *Youth International Party*¹⁹), Jerry Rubin²⁰ (další zakladatel *Youth International Party*), John Sinclair²¹ (zakladatel krajně-levicového protirasistického hnutí *White Panther Party*²²) a Bobby Seale²³ (předseda krajně-levicového protiválečného hnutí Afroameričanů *Black Panther Party*²⁴). Jejich společný cíl, tj. zastavení války ve Vietnamu, je sblížilo – Lennona zaujali svým intelektem a byl jejich názory ovlivněn. Podobně byl John Lennon ovlivněn i britskými levicovými aktivisty, jako byl například Tariq Ali²⁵ (marxistický spisovatel a člen Čtvrté internacionály) – později skupinu lidí kolem Tariqa Aliho nazval „*Cambridgskou postgraduální školou anglických revolucionářů*“²⁶.

---

¹⁸ /online/ Abbie Hoffman. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Abbie_Hoffman [citováno 01. 03. 2015]

¹⁹ /online/ Youth International Party. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Youth_International_Party [citováno 01. 03. 2015]

²⁰ /online/ Jerry Rubin. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Jerry_Rubin [citováno 01. 03. 2015]

²¹ /online/ John Sinclair (poet). Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Sinclair_%28poet%29 [citováno 01. 03. 2015]

²² /online/ White Panther Party. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/White_Panther_Party [citováno 01. 03. 2015]

²³ /online/ Bobby Seale. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Bobby_Seale [citováno 01. 03. 2015]

²⁴ /online/ Black Panther Party. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Black_Panther_Party [citováno 01. 03. 2015]

²⁵ /online/ Tariq Ali. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Tariq_Ali [citováno 22. 02. 2015]

²⁶ LENNON, John. *Nanebepění*. 1. české vyd. Překlad Tomáš Zábranský a David Záleský. Olomouc. Votobia., 1994, ISBN 80-85619-16-4 Strana 19

Svou roli sehrála i Lennonova povaha a osobnost – byl ovlivnitelnou osobou, ať už se jednalo o Yoko Ono (se svými pokusy o avantgardu a experimentální hudbu začal poté co se s ní a jejím uměním seznámil) nebo právě o různé levicové aktivisty. Kromě toho jeho názory procházely vývojem – podobně jako u většiny lidí se jeho smýšlení s postupujícím věkem měnilo. Ve třiceti letech se dal označit za radikálně-levicového umělce a člena liverpoolského proletariátu, aby jako čtyřicetiletý tato tvrzení vyvrátil a razantně se od nich distancoval.²⁷

Co se týče doby, nesmíme zapomenout, že na přelomu šedesátých a sedmdesátých byla tzv. Nová levice na vrcholu své slávy. Jednalo se o myšlenkový směr, který hlásal jakousi „renesanci“ levice – hlásal návrat k Marxovým raným spisům, vymanění se ze zažitých společenských norem a označil odborně vyškolenou dělnickou třídu a mladou inteligenci za hlavní nositele sociálních změn. Toto hnutí, ve filosofii reprezentované Jean-Paul Sartrem, mělo velký vliv na ubírání levicových stran a uskupení v celém západním světě.²⁸ Je zajímavé, že určitě části tohoto hnutí hledali alternativy k sovětskému výkladu marxismu – některé z nich považovali za vhodnou alternativu čínský maoismus (radikální výklad marxismu postavený na myšlenkách čínského vůdce Mao Ce-tunga). Maoismus byl v této době velice populární mezi západními levicovými intelektuály.²⁹ Většina výše zmíněných levicových aktivistů, kteří měli na Lennona vliv, byli myšlenkami Nové levice přímo ovlivněni.

2.2 Vývoj levicových názorů Johna Lennona

„To není tak, že nás nezajímá politika; to jen politici jsou nezajímaví.“³⁰

Tisková konference The Beatles, San Diego, Kalifornie, 28. srpna 1965

Politická aktivita Johna Lennona začíná v srpnu 1966, kdy při konferenci, kde se omlouval a vysvětloval svůj slavný citát „*The Beatles jsou slavnější než Ježíš*“, zmínil, že je proti válce ve Vietnamu.³¹

---

²⁷ /online/ John Lennon – Politický aktivismus. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Politick.C3.BD_aktivismus [citováno 09. 03. 2015]

²⁸ /online/ Nová levice. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Nov%C3%A1_levice [citováno 09. 03. 2015]

²⁹ /online/ Maoism – Maoism's International Impact - United States. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Maoism#United_States [citováno 09. 03. 2015]

³⁰ /online/ LAWRENCE, Ken. *John Lennon: in his own words*. Kansas City, Mo.: Andrews McMeel Pub., 2005, ISBN 07-407-5477-7. Strana 127. Dostupné z:

http://books.google.cz/books?id=ZVuA3J2ZEYIC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false [citováno 22. 02. 2015]

Skutečně se John Lennon začal zajímat o politiku až na jaře 1968, kdy *The Beatles* nahráli Lennonův song *Revolution* – již v této své první politické skladbě Lennon zmiňuje jednoho z největších představitelů komunismu Mao Ce-tunga (více v kapitole 3.1). Právě rok 1968 byl jakýmsi rokem revoluce – v květnu 1968 proběhly ve Francii jedny z největších nepokojů v novodobé historii vyvolané dlouhodobou nespokojeností ve francouzské společnosti. Do ulic vyšli protestovat a stávkovat tisíce Francouzů; jádrem protestů byli ale nespokojení studenti a členové levice - především francouzští komunisté a socialisté včetně menších trockistických, leninistických a také maoistických stran. Ve Spojených státech vrcholily protesty proti válce ve Vietnamu v důsledku probíhající Ofenzívy Tet. Ani Británie nebyla ušetřena - během pochodu na americkou ambasádu v Londýně bylo mnoho lidí zraněno po zásahu policie. Východní blok nezůstal ušetřen - v Československu vrcholilo Pražské jaro (aby bylo o několik měsíců později ukončeno vpádem sovětských vojsk), v Polsku se bouřili studenti a v komunistické Číně dosáhlo řádění Rudých gard během kulturní revoluce Mao Ce-tunga svého vrcholu.

Svůj podíl na tom mělo i Lennonovo partnerství s Yoko Ono, které začalo být vážné právě v roce 1968. Tato japonská avantgardní umělkyně a intelektuálka svými protiválečnými názory Lennona silně ovlivnila. I přesto nebyly jeho levicové názory příliš zřejmé – právě ve skladbě *Revolution* oslavování Mao Ce-tunga kritizuje.

Až na přelomu let 1970 a 1971 se Lennonovy názory začínají mírně radikalizovat - setkává se s lidmi jako je Tariq Ali a více se seznamuje s myšlenkami komunismu a maoismu – v rozhovoru Jann S. Wennera pro časopis *Rolling Stone* z prosince 1970 říká, že si začíná myslet, že předseda Mao dělá dobrou práci a že nosí jeho odznak.³²

Tou dobou se jak v Británii (kde Lennon stále ještě žil), tak ve Spojených státech (kam se měl v plánu přestěhovat) dostávají k moci pravicové politické strany, což v obou státech vyvolalo vlnu nespokojenosti a demonstrací především z řad mladé levice.³³

---

³¹ /online/ John Lennon – Politický aktivismus. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Politick.C3.BD_aktivismus [citováno 22. 02. 2015]

³² WENNER, Jann S. *Lennon vzpomíná*. 1. české vyd. Překlad Marcela Nejedlá. Bratislava: Slovart, 2002, ISBN 8072093711. Strana 113

³³ DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5 Strana 39

V lednu 1971 poskytuje John Lennon s Yoko Ono, Tariqu Alimu a Robinu Blackburnovi z levicového časopis *Red Mole*³⁴ rozhovor (více v kapitole 4.2.1), kde například vyslovuje své názory ohledně nutnosti vedení revolucionářů (poukazuje například na V. I. Lenina, Fidela Castra a Mao Ce-tunga) a mimo jiné říká, že teď chce skládat písničky pro revoluci. Z celého rozhovoru je cítit, že Lennonovy levicové názory jsou mnohem radikálnější a především jasnější - často mluví o Marxovi a Mao Ce-tungovi.³⁵

V březnu 1971 vychází singl *Power To The People* (více v kapitole 3.4), který je ovlivněn rozhovorem pro časopis *Red Mole* a jeho známostí s Tariqem Alim. V textu písně vyloženě nabádá k pochodu do ulic a oslovuje své „kamarády a soudruhy“. ³⁶ Jedná se o velký rozdíl oproti roku 1968 a písni *Revolution*, kde naopak násilí a pochody do ulic odmítal. V srpnu 1971 se John Lennon a Yoko Ono stěhují do New Yorku. V prosinci 1971 se účastní demonstrací a koncertu na podporu vůdce Bílých partnerů Johna Sinclaira (byl uvězněn za držení marihuany) – na jehož počest napsal píseň *John Sinclair*.

Na přelomu let 1971 a 1972 je John Lennon v nejradikálnější fázi svého života – jeho názory jsou zcela určitě nejlevicovější z celého jeho dosavadního života. Administrativa prezidenta Richarda Nixona je vystupováním Johna Lennona značně znepokojena, a poté, co jeden z levicových aktivistů prohlásí, že by chtěl Johna Lennona dostat na koncert proti Národnímu republikánskému sjezdu, je vyvinut nátlak na jeho deportaci.³⁷

V průběhu roku 1972 je Johnu Lennonovi zrušeno vízum ve Spojených státech a následuje útlum jeho politických aktivit – Lennon pravděpodobně pochopil, že další akce vůči americké vládě a prezidentu Richardu Nixonovi by mu snahu o získání trvalého pobytu ještě více zkomplikovali. Jeho politická aktivita se ještě více snížila po jeho odloučení od Yoko Ono v roce 1973.

Během let 1975 až 1980 nebyl John Lennon (vzhledem k jeho roli „muže v domácnosti“) nikterak politicky aktivní. Poté, co obnovil styky s veřejností v roce 1980, vydává několik

---

³⁴ /online/International Marxist Group – Red Mole. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/International_Marxist_Group#Red_Mole [citováno 22. 02. 2015]

³⁵ /online/ John Lennon and Yoko Ono Interview. Dostupné z: <http://www.marxsite.com/Lennon%20interview.htm> [citováno 22. 02. 2015]

³⁶ DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5

³⁷ /online/ John Lennon – Deportation attempt. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Deportation_attempt [citováno 01. 03. 2015]

prohlášení, ze kterých je jasný jeho odklon od radikálně levicového smýšlení na počátku sedmdesátých let. Distancuje se od svého radikalismu a kritizuje své přátelství s levicovými aktivisty, kteří ho přiměli „*cítit se provinile, kdykoliv se nám (Lennonovi a Yoko Ono) nedařilo nenávidět někoho, kdo nebyl chudý.*“³⁸ Dále prohlašuje, že píseň *Power To The People* (více v kapitole 3.4) je spíše trapná.³⁹ Jeho silné sociální citění mu ale vydrželo až do konce života – jeho poslední politické prohlášení pochází z prosince 1980⁴⁰. Slibuje v něm účast na demonstraci dělníků za rovná práva a rovné platy, která se měla odehrát 14. prosince 1980 – pouhých šest dní před plánovanou účastí byl John Lennon zastřelen.⁴¹

---

³⁸ LENNON, John. *Nanebepění*. 1. české vyd. Překlad Tomáš Zábranský a David Záleský. Olomouc. Votobia., 1994, ISBN 80-85619-16-4 Strana 19

³⁹ LENNON, John. *Nanebepění*. 1. české vyd. Překlad Tomáš Zábranský a David Záleský. Olomouc. Votobia., 1994, ISBN 80-85619-16-4 Strana 19

⁴⁰ /online/ John Lennon's last public political statement. Dostupné z: <http://crowdog89.tumblr.com/post/42004051247/john-lennons-last-public-political-statement> [citováno 01. 03. 2015]

⁴¹ /online/ John Lennon – Political activism. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Political_activism [citováno 01. 03. 2015]

3 PROJEVY LEVICOVÝCH NÁZORŮ V HUDEBNÍ TVORBĚ

Názory a pocity Johna Lennona inspirovaly nezanedbatelnou část jeho písní, ať už se jednalo o ty, které složil jako člen *The Beatles* nebo ty, které tvořily jeho sólovou kariéru. Tato kapitola obsahuje vybrané písně, které se nějakým způsobem týkají levicových postojů Johna Lennona, nebo vyjadřují jeho názory na socialismus, komunismus, marxismus a další podobná témata, jakožto i jeho myšlenkové průniky s těmito ideologiemi. Písně jsou řazeny chronologicky, tj. podle jejich data vydání. Čtyři vybrané písně byly pro účely práce přeloženy do češtiny (původní texty i překlady se nacházejí v přílohách) a následně v podkapitolách rozebrány, jakožto i dosazeny do historického kontextu; dále je popsán jejich odkaz, vliv a přijetí. Rozebrané písně byly vybrány s ohledem na jejich politické vyznění a důležité postavení v rámci celého Lennonova díla.

3.1 Revolution/Revolution 1

Píseň *Revolution* (v překladu *Revoluce*) složil John Lennon (podepsána byla tradičně *Lennon-McCartney*) na jaře 1968 během svého pobytu v Indii, kam se kapela vydala hledat inspiraci pro nové album, které bude později nazváno *The Beatles* (známější je spíše pod názvem *Bílé album*).⁴²

Píseň byla vydána ve dvou verzích - první verze s názvem *Revolution 1*, která se objevila právě na albu *The Beatles* vydaném 22. listopadu 1968 (nahrána byla mezi 30. květnem až 21. červnem 1968) a druhá, singlová verze s názvem *Revolution*, byla vydána 26. srpna 1968 jako B-strana singlu *Hey Jude* (nahrána byla mezi 9. až 13. červencem 1968). Obě verze se od sebe z hudebního hlediska odlišují - původní verze z alba je nahrána v pomalejším tempu a bluesovém stylu, zatímco singlová verze je rychlejší a svým vyzněním spíše hardrocková.⁴³

Jakousi třetí částí je kompozice *Revolution No. 9* - avantgardní nahrávka, kterou John Lennon s Yoko Ono nahrál během práce na *Revolution*. Jedná se o osmiminutovou experimentální

---

⁴² /online/ Revolution (Beatles song). Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29 [citováno 22. 02. 2015]

⁴³ /online/ Revolution (Beatles song). Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29 [citováno 22. 02. 2015]

nahrávku poskládanou z různých zvuků a smyček – v roce 1970 Lennon prohlásil, že *Revolution No. 9* byl neuvědomělý obraz toho, co se stane, až dojde k násilné revoluci.⁴⁴

Text písně⁴⁵ je reakcí na vlnu protestů a demonstrací, která se na jaře roku 1968 prohnala světem (více kapitola 2). Celá píseň je pojata jako odpovědi Johna Lennona na otázky pomyslného revolucionáře.

Skladba je (v obou svých verzích) rozdělena na tři sloky, které jsou vždy ukončeny refrémem:

Copak nevíš, že všechno bude v pořádku?

Jedná se o přímou návaznost na Lennonův pobyt v Indii a transcendentální meditace, které zde podstoupil - jedná se o myšlenku, že Bůh se o lidstvo postará, ať se stane cokoli.

Samotná první sloka vyjadřuje Lennonův názor na revoluci jako takovou, poté na její případný násilný průběh:

Říkáš, že chceš revoluci

Vždyť víš,

všichni chceme změnit svět

Říkáš, že je to evoluce

Vždyť víš,

všichni chceme změnit svět

Ale když mluvíš o ničení

Copak nevíš, že se mnou nemůžeš (můžeš) počítat?

Lennon dává najevo, že chápe, čeho se snaží revolucionáři dosáhnout, protože (podle něj) všichni chceme změnit svět - chápe, že revolucionáři argumentují tím, že se jedná o přirozený proces (evoluci). Poslední dvě věty písně se od sebe ale v obou verzích odlišují - ve starší verzi (pro album) není úplně jasné, co Lennon myslí - říká, že pokud se mluví o ničení destrukci (násilné revoluci), tak s ním nemůžou, můžou počítat - doslova *you can count me*

---

⁴⁴ WENNER, Jann S. *Lennon vzpomíná*. 1. české vyd. Překlad Marcela Nejedlá. Bratislava: Slovart, 2002, ISBN 8072093711. Strana 112

⁴⁵ Příloha č. 1 a Příloha č. 2

out, in. Později tvrdil, že si nebyl jistý ve svém smýšlení. Později nahraná (singlová) verze již obsahuje jasné *you can count me out* - v případě násilí s ním nemůžou počítat.

*Říkáš, že máš skutečné řešení
Vždyť víš,
všichni bychom rádi viděli tvůj plán
Ptáš se na můj přínos
Vždyť víš,
Všichni děláme, co můžem,
Ale jestli chceš peníze pro lidi s nenávistnou myslí
Tak všechno co ti můžu říct brácho je, že si musíš počkat*

V druhé sloce se nejprve Lennon ptá revolucionářů na jejich plán; reaguje tím na odvěký problém všech revolucí - co bude poté, až revoluce skončí? Táže se, zda mají demonstranti nějaký plán. Lennon pochopitelně musel vědět, že naprostá většina všech revolucí končí zmatkem; poté co je starý režim svržen, dochází k chaosu, což lze vidět na mnoha příkladech - od Velké francouzské revoluce (téměř 10 let nestability, teroru, rozkladu státu a revolučních válek) až po Říjnovou revoluci v Rusku (kolaps hospodářství, nestabilita, teror a občanská válka).

V druhé části verše reaguje na další otázku revolucionářů - co ty děláš pro revoluci? Opět se jedná o narážku na průběh většiny revolucí - revolucionáři poukazují na nečinnost nezúčastněných a ptají se na jejich přínos. Je možné, že tím Lennon odkazuje i na období po revoluci - vítězná skupina se začne ptát, kdo revoluci přispěl a kdo byl naopak proti - často v historii docházelo k zatýkání nebo až vraždění bývalých odpůrců revoluce - ve většině případů docházelo později k popravám i lidí, kteří byli v revolučním období neutrální; nakonec se často obrátila i proti nevhodným či "méně revolučním" revolucionářům, kteří stáli v cestě jejich bývalým spojencům.

Následně Lennon zopakuje svou myšlenku z minulé sloky - všichni chceme změnit svět (neboli, všichni děláme, co můžeme).

V poslední části druhé sloky Lennon říká, že nebude podporovat lidi s nenávistnými myšlenkami - nesmíme zapomínat, že Lennon byl celý svůj život proti nenávisti a právě v

druhé polovině 60. let byly ve světě pořád ještě hlavními ideály mír a láska (s *The Beatles* jako čelními představiteli).

*Řikáš, že změníš ústavu
Vždyť víš,
všichni bychom rádi změnili tvůj směr
Řikáš mi, že je to instituce
Vždyť víš,
Raději osvobod' svou mysl
Ale, jestli nosíš obrázky předsedy Maa,
Tak ti to stejně s nikým nevyjde*

Třetí a poslední verš se stejně jako předchozí veze na vlně skepse. Revolucionáři tvrdí, že změní ústavu, na což Lennon kontruje tvrzením, že by raději měli změnit své myšlení. Je možné, že tím poukazuje na to, že je zbytečné útočit a měnit systém, dokud není změněno myšlení lidí. To je potvrzeno i v další části, kdy Lennon na názor revolucionáře, že jde o instituci, odpovídá, že možná by měl dotyčný raději osvobodit svou mysl. Lennon byl již tou dobou kritik soudobé společnosti, ale právě na této skladbě je nejlépe vidět jeho tehdejší názor - změna je správná, ale nesmí být náhlá a radikální (tento Lennonův názor se v budoucnu ještě mnohokrát změní).

Z hlediska Lennonových levicových názorů jsou ale na celé skladbě úplně nejdůležitější poslední věty. Lennon zde jmenuje předsedu Maa, tedy Mao Ce-tunga hlavního představitele komunistické Číny. Právě na jaře 1968, kdy byla píseň napsaná, probíhala v Číně finální fáze Kulturní revoluce - nepodařeného sociálního experimentu předsedy Maa, během kterého bylo ničeno kulturní bohatství Číny jakožto symbolu starého myšlení, a zemřelo přes 7 milionů lidí. Kulturní revoluce byla šířená do zahraničí prostřednictvím tzv. Rudé knížky - souboru Maových citátů, která inspirovala levicovou mládež po celém světě - zejména poté vlnu protestů ve Francii. Ony obrázky předsedy Maa, o kterých Lennon v textu píše, jsou právě Rudé knížky – na přední obálce každého vydání byl malý portrét předsedy Maa.⁴⁶

---

⁴⁶ /online/ Quotations from Chairman Mao Tse-tung. Dostupní z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Quotations_from_Chairman_Mao_Tse-tung [citováno 04. 03. 2015]

Právě v těchto dvou větách Lennon odmítá oslavování Maa a říká, že pod vlivem jeho učení nemají revolucionáři šanci uspět. Je možné, že se jedná i o přímou kritiku Maovy kulturní revoluce - odmítání Maa a zároveň odmítání násilí. Během natáčení hudebního videa dokonce Lennon režisérovi Michaelu Lindsay-Hoggovi řekl, že se jedná o nejdůležitější slova celé písně.⁴⁷

Reakce levicových skupin byla okamžitá - *The Beatles* a hlavně John Lennon byli prohlášeni za zrádce. Časopis *New Left Review* prohlásil, že se jedná o politováníhodný maloburžoazní výkřik strachu. Jiní *The Beatles* chválili za odmítnutí násilí a pacifismus.⁴⁸

Po dalším útoku na píseň, tentokrát ze strany studenta Johna Hoylanda z Univerzity v Keeleu, napsal John Lennon dopis univerzitě, kde stojí: „*Vše, co říkám je, že si myslím, že bychom to (revoluci) měli udělat změnou myšlení lidí, zatímco oni říkají, že bychom měli zničit systém. Tohle ničení systému se děje neustále. A co to způsobilo? Irové to udělali, Rusové to udělali, Francouzi to udělali a kam je to dostalo? Dostalo je to nikam. Je to pořád ta stejná stará hra. Kdo bude provozovat to ničení? Kdo to převezme? Budou to ti největší ničitelé. To oni budou ti, kdo to tu převezme. Neznám odpověď, ale myslím, že je to v lidech. Dokud vy/my nezměníme jejich/naše myšlení - není žádná naděje.*“⁴⁹

Lennonův názor na píseň se postupem času měnil – v roce 1970 řekl, že násilí stále odmítá, ale že si myslí, že k revoluci stejně nakonec jednou dojde.⁵⁰ V roce 1972, v nejradiálnější fázi svého života, prohlásil, že nikdy neměl napsat tu část o předsedu Maovi.⁵¹ Ale v roce 1980, kdy jeho socialistický zápal byl o poznání menší, na adresu písně prohlásil: *Nepočítejte se mnou, pokud jde o násilí. Nečekejte mě na barikádách, leda by byly z květin.*⁵²

---

⁴⁷ /online/ Revolution (Beatles song) – Background and composition. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29#Background_and_composition [citováno 22. 02. 2015]

⁴⁸ /online/ Revolution (Beatles song) – Political reception. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29#Background_and_composition [citováno 22. 02. 2015] [citováno 22. 02. 2015]

⁴⁹ /online/ 10 Stories Behind Beatles Songs. Dostupné z: <http://listverse.com/2010/05/16/10-stories-behind-beatles-songs/> [citováno 22. 02. 2015]

⁵⁰ WENNER, Jann S. *Lennon vzpomíná*. 1. české vyd. Překlad Marcela Nejedlá. Bratislava: Slovart, 2002, ISBN 8072093711. Strana 112

⁵¹ /online/ Revolution (Beatles song) – Background and composition. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29#Background_and_composition [citováno 22. 02. 2015]

3.2 Working Class Hero

Píseň *Working Class Hero* (v překladu *Hrdina dělnické třídy*) složil John Lennon v roce 1970 během práce na svém prvním albu po rozpadu *The Beatles* s názvem *John Lennon/Plastic Ono Band*. Album bylo silně ovlivněno primární terapií dr. Arthura Janova – Lennon se prakticky vykřičel ze svých pocitů a psychických problémů z dětství (mimo jiné i ze ztráty rodičů a problémů ve škole).⁵³

Píseň byla nahraná mezi 26. zářím a 9. říjnem 1970 – objevila se spolu s ostatními skladbami na albu *Working Class Hero*, které bylo vydáno 11. prosince 1970. Skladba byla později v nezměněné verzi vydána i jako B-strana singlu *Imagine* – 11. října 1971 ve Spojených státech a 24. října 1975 ve Spojeném království.⁵⁴ Z hudebního hlediska se jedná o folkrockovou píseň s velice minimalistickým projevem; zpěv Johna Lennona, který se sám doprovází na akustickou kytaru ve stylu písně *Master of War* od Boba Dylana z roku 1963.⁵⁵

Text písně⁵⁶ je kritikou systému a rozdílů mezi sociálními třídami. V podstatě popisuje vývoj života člověka z dělnické třídy. Píseň může být brána i jako kritika západní společnosti té doby. Píseň je rozdělena do pěti slok a každá je zakončena refrénem, během kterého za sebou dvakrát zazní věta:

Hrdina dělnické třídy, to už je něco

Jedná se o vyjádření Lennonova názoru, že člověk z dělnické třídy by měl vidět hrdinu především sám v sobě (zmiňuje se o tom například v rozhovoru pro časopis *Red Mole* z ledna 1971 – více v kapitole 4.2.1).

---

⁵² online/ Revolution (Beatles song) – Political reception. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29#Background_and_composition [citováno 22. 02. 2015] [citováno 22. 02. 2015]

⁵³ /online/ John Lennon/Plastic Ono Band. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon/Plastic_Ono_Band [citováno 04. 03. 2015]

⁵⁴ /online/ Working Class Hero. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Working_Class_Hero [citováno 04. 03. 2015]

⁵⁵ /online/ Working Class Hero - Sound. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Working_Class_Hero#Sound [citováno 04. 03. 2015]

⁵⁶ Příloha č. 3 a Příloha č. 4

*Jakmile se narodíš, tak tě poníží
tím, že ti nedají žádný čas místo toho, aby ti dali všechno
Dokud ta bolest není tak velká, že nic necítíš*

V první sloce se Lennon inspiroval svým dětstvím – nejprve ho opustil otec, následně i matka. Ani jeden mu nevěnoval svůj čas, což ho v dětství velice trápilo a hlavně poznamenalo do budoucna – potlačované pocity z dětství Lennona pronásledovaly celý život (jak již bylo zmíněno, tvorbě tohoto alba předcházela primární terapie dr. Janova, ve které se Lennon vykřičel ze svých potlačovaných pocitů, což inspirovalo písně z tohoto alba).

V druhé sloce Lennon popisuje dětství a dospívání - kritizuje školství (systém) a vzpomíná na léta strávená ve škole:

*Doma ti ubližují a ve škole tě mlátí
Nenávidí tě, když jsi chytrý a pohrdají hlupáky
Dokud nejses tak zkurveně šílenej, že už nemůžeš následovat jejich pravidla*

První věta může být kritikou tehdejšího způsobu výchovy, zejména tělesných trestů, ať už doma či ve škole (v Británii byly tělesné tresty ve škole zrušeny až v 80. letech). Druhá věta je jasnou kritikou vzdělávacího systému – učitelé (představitelé systému) nenávidí jakékoliv vybočování z řady či projev individuality. Vzhledem k tomu, že v dětství Lennon prošel britským vzdělávacím systémem, může být tato sloka pojata i jako přímá kritika britského systému vzdělávání. John Lennon patří mezi úplně první umělce, kteří takto otevřeně kritizovali britské školství. Zdaleka však není jediný; tuto myšlenku (kritika britského školství, tělesných trestů ve škole a snaha učitelů potlačit individualitu) o 9 let později rozvinul další britský hudebník – Roger Waters ze skupiny *Pink Floyd* na jejím slavném dvojalbumu *The Wall* z roku 1979 zaujímá vůči britskému školství stejný postoj jako John Lennon v této skladbě. Vzhledem k tomu, že Lennon i Waters byli prakticky vrstevníci (Waters je pouze o 3 roky mladší)⁵⁷, byli vzděláváni ve stejnou dobu podobným druhem učitelů a je tedy jasné, že je školství významným způsobem poznamenalo (je zajímavé, že Roger Waters podobně jako John Lennon zaujímá spíše levicové názory). V třetí větě Lennon

---

⁵⁷ /online/ Roger Waters. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Roger_Waters [citováno 04. 03. 2015]

poznává, že trestání a potlačení individuality vyvolává pocity rebelie proti činitelům těchto faktorů – člověk nadále odmítá poslouchat rozkazy.

*Když tě mučili a strašili dvacet divných let
Pak od tebe očekávaj, že si vybereš kariéru
Když nemůžeš pořádně pracovat, jsi tak vystrašený*

Třetí sloka popisuje přechod z dospívání do dospělosti. V první větě opět popisuje negativní zážitky z dětství (výchova a školství). Další dvě věty jsou kritika západní společnosti – když je člověk vzdělaný a dospělý, začlení se do výrobního procesu a bude výdělečně činný; jakékoliv jiné rozhodnutí je špatné a člověk, který si zvolil jinou cestu, v životě zklamal. Poslední věta opět vyzdvihuje do popředí špatné zážitky z dětství; i přesto, že je člověk dospělý, pořád ho potlačovaná minulost tíží a pomalu ničí zevnitř.

*Pořád tě utišují náboženstvím, sexem a televizí
A ty si myslíš, že si tak chytrý a beztrždní a volný
Ale pokud vím, tak si pořád zkurvenej křupan*

Pravděpodobně nejdůležitější částí písně je z hlediska Lennonových levicových názorů čtvrtá sloka. První věta je zcela určitě inspirována slavným citátem Karla Marxe: „*Náboženské utrpení je současně výrazem skutečného utrpení a protestem proti skutečnému utrpení. Náboženství je vzdechem utlačeného tvora, srdcem světa bez srdce a duší podmínek bez duše. Je opiem lidstva!*“⁵⁸ Citát pochází z předmluvy k dílu *Ke kritice Hegelovy filosofie práva*⁵⁹ a Lennon v podstatě v této písni vytvořil verzi citátu pro druhou polovinu 20. století - Lennon Marxe doplnil a k náboženství přidává ještě sex a televizi – v raných sedmdesátých letech již byla sexuální revoluce v plném proudu, což se samozřejmě silně projevilo i ve vnímání sexu veřejností. Televize zažívala během šedesátých až osmdesátých let svůj zlatý věk a její vliv na tehdejší populaci byl enormní; v obrovské míře dokázala tvarovat a měnit názor veřejnosti –

---

⁵⁸ /online/ Karl Marx – O lidech. Dostupné z: http://cs.wikiquote.org/wiki/Karl_Marx#O_lidech [citováno 07. 03. 2015]

⁵⁹ /online/ Opium of the people. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Opium_of_the_people [citováno 07. 03. 2015]

bývá často uváděno, že za nepopularitu války ve Vietnamu nesla z velké části odpovědnost právě televize, protože prakticky „přenesla brutalitu války do pohodlí obyvatelů pokoje.“⁶⁰

Lennon zde tedy označuje tyto tři vlivy za nástroje mocných k udržení společnosti v klidu, podobně jako Marx označil náboženství za opium lidstva – dělnická třída díky náboženství akceptuje svůj stav namísto revolty a dává jí pocit klidu a spokojenosti. Toto tvrzení pokračuje v druhé a třetí větě – omámený člověk si neuvědomuje, že je mámen. Považuje se za chytrého, beztřídního a volného, přestože (podle Lennona) je hloupým, třídním (je mu bráněno ve vertikální sociální mobilitě, zůstává tedy pořád ve své třídě) a nesvobodným (volnost je pouze iluze vytvářená mocnými k zachování statusu quo).

*Pořád ti říkají, že na tebe čeká lepší budoucnost
Ale nejprve se musíš naučit usmívat, zatímco vraždíš
Jestli chceš být jak lidi na vrcholu*

V poslední sloce Lennon poukazuje na zkaženost kapitalistického systému – vadí mu, že nedává všem rovné šance, ale pouze jejich zdání. Člověk může být úspěšným, ale pouze pokud je ochoten ničit sny ostatních, protože skutečně úspěšná může být jen omezená skupina „vyvolených“ – těch, kteří se umí usmívat, když „vraždí“ (neboli ničí životy ostatních).

Píseň končí větou (zazní po refrénu):

Jestli chceš být hrdina, tak mě prostě následuj

Lennon zde přímo neříká, aby ho lidé následovali jakožto stoupenci (byl proti zbožšťování lidí a kultu osobnosti), ale spíše, aby si z něj vzali příklad a byli sami sebou. Být svým vlastním hrdinou.

Working Class Hero je pravděpodobně nejkontroverznější písní z celého alba *John Lennon/Plastic Ono Band*. Může za to jak téma písně, tak užití vulgárních výrazů v druhé a čtvrté sloce – konkrétně slovo *fucking*:

---

⁶⁰ /online/ Válka ve Vietnamu – Odpor proti válce v USA. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1lka_ve_Vietnamu#Odpor_proti_v.C3.A1lce_v_USA [citováno 07. 03. 2015]

Till you're so fucking crazy you can't follow their rules
(Dokud nejseš tak zkurveně šílenej, že už nemůžeš následovat jejich pravidla)

...

But you're still fucking peasants as far as I can see
(Ale pokud vím, tak si pořád zkurvenej křupan)

Používání vulgárních výrazů v písních nebylo v sedmdesátých letech běžné – společnost projevy vulgarity vnímala zcela jinak než dnes. Některá rádia ve Spojených státech nechtěla píseň vysílat. V roce 1973, člen sněmovny reprezentantů Harley Orrin Stagers, poté, co ve washingtonském rádiu WGTB slyšel *Working Class Hero*, upozornil *Federal Communications Commission* (rada pro vysílání) na neslušné výrazy v textu písně. Manažerovi stanice WGTB Kenu Sleemanovi hrozila pokuta 10 000 dolarů a rok ve vězení za vysílání písní s vulgárním výrazivem – obvinění bylo později staženo. V Austrálii bylo dokonce album *John Lennon/Plastic Ono Band* vydáno s cenzurovanou verzí písně a upraveným obalem (text písně na vnitřním obalu byl také cenzurován).⁶¹ Yoko Ono v roce 1998 prohlásila, že John Lennon v písni záměrně nadával, protože to podle něj bylo „součástí dělnické třídy. Nebude to znít jako z dělnické třídy, pokud se to řekne čistě a slušně.“⁶²

---

⁶¹ /online/ Working Class Hero. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Working_Class_Hero#Controversy [citováno 07. 03. 2015]

⁶² /online/ Working Class Hero by John Lennon Songfacts. Dostupné z: <http://www.songfacts.com/detail.php?id=2885> [citováno 07. 03. 2015]

3.3 Power To The People

Píseň *Power To The People* (v překladu *Moc lidem*) napsal John Lennon (podepsána byla jako *John Lennon/Plastic Ono Band*) 22. ledna 1971, v reakci na rozhovor, který poskytl den předtím Tariqu Alimu pro levicový časopis *Red Mole* (více v kapitole 4.2.1).⁶³ Píseň byla napsaná v době, kdy byl John Lennon z hlediska svých levicových názorů zdaleka nejradikálnější.

Píseň byla nahraná mezi 11. a 16. únorem 1971 a vydána byla pouze jako singl - 12. března 1971 ve Spojeném království a 22. března 1971 ve Spojených státech (B-stranu tvořila v britském vydání píseň *Open Your Box* a v americkém píseň *Touch Me* – obě od Yoko Ono). V roce 1975 se objevila na kompilaci *Shaved Fish*, která sdružovala Lennonovy sólové singly.⁶⁴ Z hudebního hlediska se jedná o rockovou píseň - Lennonův zpěv je doprovázen ženským sborem v čele s Rosettou Hightowerovou.⁶⁵ Lennon ji psal se stejným záměrem jako *Give Peace a Chance* – jako „něco, co by mohli zpívat lidi.“⁶⁶ Tomuto popisu odpovídá struktura písně – sloky doplněné jednoduchým opakujícím se refrémem, který funguje jako slogan – místy spíše připomíná bojový pokřik.

Text písně⁶⁷ je Lennonovou výzvou k demonstracím, k pochodům do ulic a masové akci dělnické třídy a nespokojených. Oproti písni *Revolution* z roku 1968 se jedná o myšlenkový obrat o 180 stupňů – zatímco v *Revolution* zastával Lennon spíše zdrženlivý postoj, v *Power to the People* vyzývá lidi k akci. Myšlenky Johna Lennona v této písni jsou z velké části stejné jako myšlenky komunismu – potažmo Karla Marxe, jakožto autora této ideologie. Je pravděpodobné, že se jedná o Lennonův jasný záměr (parafrázovat Marxe), jelikož byl s Marxovými myšlenkami obeznámen.⁶⁸

---

⁶³ NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 662

⁶⁴ /online/ Power to the People (song). Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29 [citováno 07. 03. 2015]

⁶⁵ /online/ Power to the People (song) - Personnel. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29#Personnel [citováno 07. 03. 2015]

⁶⁶ /online/ Power to the People (song) – Writing and recording. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29#Writing_and_recording [citováno 07. 03. 2015]

⁶⁷ Příloha č. 5 a Příloha č. 6

⁶⁸ DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5 Strana 28

Píseň je rozdělena do tří slok, které jsou rozděleny refrémem – píseň nejprve začíná opakováním první verze refrénu:

Moc lidem (7x)
Moc lidem, správně

Jedná se o jasné vyjádření tehdejších Lennonových názorů – moc patří lidem. Jediný, kdo může rozhodovat o svém osudu a svých volbách je lid samotný, tedy žádná úzká skupina pověřených. V tomto se Lennon naprosto shoduje s myšlenkami komunismu – Veškerá moc patří pracujícímu lidu.

Samotné sloky jsou děleny druhou verzí refrénu:

Zpívejme, moc lidem
Moc lidem
Moc lidem

První sloka písně je jasné vyzvání k revoluci a pochodům do ulic:

Řekni, že chceš revoluci
Radši na to pojďme hned
Tak se postav na nohy
A běž do ulic

První věta je parafrází části písně *Revolution (You say you want a revolution - Říkáš, že chceš revoluci)* – zatímco v *Revolution* Lennon odpovídal revolucionářům, v této písni již je sám tím revolucionářem - pokud chceš revoluci, tak na to pojďme hned. Podle Lennona je nutné se spojit a společně vyjít do ulic – jedinec, tak je možné dosáhnout změny. V této sloce Lennon neříká nic jiného než to, co již dávno před ním řekl Karl Marx: „*Proletáři všech zemí, spojte se!*“⁶⁹

---

⁶⁹ /online/ Workers of the world, unite! Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Workers_of_the_world,_unite! [citováno 07. 03. 2015]

*Milion dělníků pracuje zbytečně
Radši jim dej, co jim doopravdy patří
Musíme vás zapsat
Až přijdeme do města*

Druhá sloka se nese ve stejně radikální náladě jako ta předchozí. V prvních dvou větách se Lennon opět shoduje s Marxem – hlavní silou jsou dělníci (proletariát), kteří nemají pracovat pro někoho, ale pro sebe. Dělník nemá pracovat pro vykořisťovatele - upozorňuje tedy kapitalisty (vzhledem k tomu, že povzbuzuje dělníky v boji proti utlačovatelům a vykořisťovatelům, je téměř jasné, že se jedná o kapitalisty), aby dělníkům dali, co jim patří. Opět se dá pro demonstraci myšlenkových průniků Johna Lennona a Karla Marxe použít další Marxův citát: „*Dosáhne-li kapitalista zisku, nemusí to nutně znamenat zisk i pro dělníka, ale ztrácí-li kapitalista, znamená to nutně i ztrátu pro dělníka.*“⁷⁰

V druhé části sloky Lennon opět mluví o revoluci a pochodech do ulic – upozorňuje kapitalisty, že až přijdou, tak je zapíší, potrestají a ukončí jejich vládu.

*Musím se vás zeptat, soudruzi a bratři
Jak jednáte se svou ženou doma
Musí být sama sebou
Aby se mohla osvobodit*

Na třetí a poslední sloce nejprve zaujme oslovením, jaké John Lennon používá – oslovení soudruhu (případně soudružko) či bratře je tradičně používáno členy komunistických stran po celém světě (v komunistických státech často nahrazuje oslovení pane/paní). Těchto svých soudruhů a bratrů se ptá na jejich zacházení se ženami – kromě komunismu byl tou dobou Lennon (vlivem Yoko Ono) stoupencem i feminismu.⁷¹ Částečně to i souviselo se samou podstatou feminismu, který se na politické ose stáčí spíše doleva – samotný komunismus podporuje emancipaci žen a prosazuje jejich začlenění do společnosti. Lennon se v tomto shoduje s dalším teoretikem komunismu, Vladimírem Iljičem Leninem, jenž prohlásil: „*Rovnost podle zákona ještě není rovností v životě. My potřebujeme, aby pracující žena*

⁷⁰ /online/ Karl Marx. Dostupné z: cs.wikiquote.org/wiki/Karl_Marx [citováno 07. 03. 2015]

⁷¹ DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5 Strana 39

*dosáhla rovnosti s pracujícím mužem nejen podle zákona, ale také v životě. To si vyžaduje, aby se pracující ženy čím dále tím více zúčastňovaly na správě společenských institucí, na správě státu.*⁷²

Podobně jako Lenin i Lennon žádá rovnost muže a ženy – žena by se měla osvobodit a být respektována mužem. K tomuto tématu (feminismus a emancipace žen) se Lennon vyjadřuje i v písni *Woman Is The Nigger of the World*.⁷³

Zajímavý je i obal singlu⁷⁴ – na přední straně je fotka Johna Lennona v helmě japonských pořádkových jednotek (tedy těch, které operují během demonstrací a pouličních nepokojů)⁷⁵ se vztyčenou zařatou pěstí, což je tradiční symbol sloužící k vyjádření solidarity⁷⁶. Obal tak ještě podtrhává myšlenku celé písně.

Během vytváření písně z ní byl Lennon natolik nadšený, že po jejím složení ji Tariqu Alimu (kterým byl tehdy Lennon nadchnut a ovlivněn) celou po telefonu přezpíval.⁷⁷ Později byl jeho názor ale zcela jiný – v roce 1980, když kritizoval své tehdejší názory a přátelství s různými levicovými aktivisty (včetně zmíněného Tariqa Aliho) o ní řekl: „*Získali jsme jistou reputaci sepětím s Cambridgskou postgraduální školou anglických revolucionářů. Přiměli nás cítit se provinile, kdykoliv se nám nedařilo nenávidět někoho, kdo nebyl chudý. Až tak, že jsem napsal poměrně trapnou „Power to the People“. Udělal jsem to ale (jak nezapomněl ve své veganské knize napsat Hunter „Strach a hmus života“ Thompson) asi o deset let později, než by bývalo bylo aktuální. Nechali jsme si samozřejmě zaplatit autorská práva.*“⁷⁸ V tom samém roce prohlásil, že píseň napsal „*ve stavu, kdy byl ospalý a chtěl, aby byl milován Tariqem Alim a jeho sortou.*“⁷⁹

---

⁷² /online/ Vladimir Iljič Lenin. Dostupné z: http://cs.wikiquote.org/wiki/Vladimir_Ilji%C4%8D_Lenin [citováno 07. 03. 2015]

⁷³ /online/ Woman Is The Nigger of the World. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Woman_Is_the_Nigger_of_the_World citováno [07. 03. 2015]

⁷⁴ Příloha č. 9

⁷⁵ /online/ Power To The People – The Beatles Bible. Dostupné z: <http://www.beatlesbible.com/people/john-lennon/songs/power-to-the-people/> [citováno 07. 03. 2015]

⁷⁶ /online/ Raised fist. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Raised_fist [citováno 07. 03. 2015]

⁷⁷ NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 662

⁷⁸ LENNON, John. *Nanebepění*. 1. české vyd. Překlad Tomáš Zábranský a David Záleský. Olomouc. Votobia., 1994, ISBN 80-85619-16-4 Strana 19

⁷⁹ /online/ Power to the People (song) – Writing and recording. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29#Writing_and_recording [citováno 07. 03. 2015]

Je zajímavé, že refrén *Power to the People!* se stal pravděpodobně slavnějším než samotná píseň – stal se z ní skutečný slogan (podobně jako třeba z *Give Peace a Chance – Dejte šanci míru*), jak John Lennon původně zamýšlel a chtěl. Když v roce 1996 Noel Gallagher (kytarista skupiny *Oasis* a velký obdivovatel Johna Lennona) vyjádřil při předávání cen Brit Award podporu budoucímu premiérovi a tehdejšímu vůdci Labouristické strany (britské sociální demokracie) Tonymu Blairovi, zakončil svůj projev právě sloganem „*Power to the People!*“.⁸⁰

Slogan použilo vydavatelství EMI pro pojmenování výběru největších Lennonových hitů z roku 2010 s názvem *Power to the People: The Hits*.⁸¹

---

⁸⁰ /online/ WHEELER, Mark. *Celebrity Politics*. 1. vyd. Cambridge: Polity Press, 2013, ISBN-13: 978-0-7456-5248-1. Strana 74. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=Yu-U5tfCaqoC&pg=PA74&lpg#v=onepage&q&f=false> [citováno 07. 03. 2015]

⁸¹ /online/ Power to the People: The Hits. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People:_The_Hits [citováno 07. 03. 2015]

3.4 Imagine

Píseň *Imagine* (v překladu *Představ si*) napsal John Lennon na začátku roku 1971 ve svém domě v Berkshire v Anglii. Píseň vytvořil včetně melodie a většiny slov během jednoho dne v rámci tvorby svého alba *Imagine*, které bylo později po písni pojmenované. Lennon tvrdil, že inspirací mu při psaní skladby byla sbírka básní Yoko Ono s názvem *Grapefruit* z roku 1964 a později prohlásil, že měl spoluautorství písně připsat právě Yoko.⁸² Každá báseň začíná frází *Imagine (Představ si)*. Například báseň *Cloud Piece (Kousek oblaku)*, která byla i citována na zadním obalu desky *Imagine*⁸³, začíná větou:

*Imagine the clouds dripping, dig a hole in your garden to put them in.*⁸⁴

*(Představ si, že z nebe kapou kousky mraků. Vykopej na zahradě díru, aby v ní přistály.)*⁸⁵

Další inspirací mu byla modlitební knížka, kterou mu daroval americký komik Dick Gregory. Knižka obsahovala myšlenku tzv. pozitivní modlitby – cokoliv, co si přejeme (či chceme od Boha), si nejprve musíme představit. Tato myšlenka Johna Lennona velmi nadchla.⁸⁶

Píseň byla nahraná během května a června 1971 – nejprve byla vydaná na album *Imagine* 9. září 1971 – následně vyšla 11. října 1971 v nezměněné verzi jako singl ve Spojených státech (je zajímavé, že B-stranou singlu byla *Working Class Hero*).⁸⁷ Z hudebního hlediska se jedná o softrockovou píseň – Lennonův zpěv a hra na klavír je doplněna basou a bicími – celá skladba je ještě podbarvena smyčci.

Text písně⁸⁸ je Lennonovou vizí utopického světa – sám Lennon ji popsal: „*jako protináboženskou, protinacionalistickou, antikapitalistickou, proti všem konvencím*

---

⁸² /online/ Imagine (John Lennon song) – Composition and writing. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Composition_and_writing [citováno 07. 03. 2015]

⁸³ Příloha č. 10

⁸⁴ /online/ Imagine (John Lennon song) – Composition and writing. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Composition_and_writing [citováno 08. 03. 2015]

⁸⁵ DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5 Strana 41

⁸⁶ DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5 Strana 41

⁸⁷ /online/ Imagine (John Lennon song). Dostupné z: [en.wikipedia.org/wiki/Imagine_\(John_Lennon_song\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_(John_Lennon_song)) [citováno 08. 03. 2015]

⁸⁸ Příloha č. 7 a Příloha č. 8

*protestující píseň, která je všeobecně akceptovaná jen proto, že všechny tyto protesty jsou zamaskovány do sladkého obalu.*⁸⁹ Dále tvrdil, že píseň *Imagine* a její vize světa vytvořeného rozpuštěním vlád, odstraněním hranic, organizovaného náboženství a ekonomických tříd, je ve skutečnosti Komunistickým manifestem (hned ale dodal, že není komunistou a nepatří k žádnému hnutí).⁹⁰ Píseň je považovaná za nesmírně působivou pro své poselství lidskosti.

Píseň je rozdělena do tří slok – druhá a třetí sloka je zakončena refrémem. V první sloce Lennon nabádá posluchače, aby se pokusili představit si svět bez nebe a pekla:

*Představ si, že není žádné nebe
Je to snadné, když to zkusíš
Žádné peklo pod námi
Nad námi je pouze obloha
Představ si všechny ty lidi
Jak žijí pro dnešek*

V první sloce Lennon odmítá náboženské představy nebe a pekla – tyto „strašáky“ či představy trestu a odměny na základě náboženské víry podle něj brání v představitivosti či lidském rozvoji. Nad námi tedy není žádné nebe – nad námi je pouze obloha. Tyto myšlenky vzbudily ve své době velkou kontroverzi – Lennon byl obviněn z rouhačství a napadán náboženskými skupinami právě kvůli větě⁹¹:

*Imagine there's no heaven
(Představ si, že není žádné nebe)*

Náboženská představa, že člověk se má na tomto světě chovat v souladu s náboženskými pravidly, aby si vysloužil místo v lepším životě po životě, je tedy podle Lennona zcela mylná a scestná – člověk má žít pro dnešek a pro tento svět. Lennon tedy částečně opakuje své

---

⁸⁹ /online/ Imagine (skladba). Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28skladba%29 [citováno 08. 03. 2015]

⁹⁰ /online/ John Lennon 'Imagine'. Dostupné z: <http://www.rollingstone.com/music/lists/the-500-greatest-songs-of-all-time-20110407/john-lennon-imagine-20110516> [citováno 08. 03. 2015]

⁹¹ /online/ Imagine (John Lennon song) – Recording and commercial reception. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Recording_and_commercial_reception [citováno 08. 03. 2015]

myšlenky z písně *Working Class Hero* a svou inspiraci Marxem (náboženství jako opium lidstva).

Představ si, že nejsou žádné země

Není to tak těžké

Nic pro co zabít nebo umřít

A také žádné náboženství

Představ si všechny ty lidi

Jak žijí v míru

V druhé sloce Lennon pokračuje ve svých utopických myšlenkách – představa „žádných zemí“ byla ve světě studené války a železné opony dělící Evropu vedví značně nereálná. Lennon bere národnosti (a dělení na „my a oni“) za jednu ze základních příčin konfliktu. Lidé by měli být jednotní a neměli by se nenávidět kvůli odlišnostem.

Dále pokračuje ve své kritice náboženství jako další příčině konfliktu – v roce 1971, kdy byla píseň *Imagine* napsaná, probíhalo na světě několik konfliktů vyvolaných náboženskou nenávisť. V Severním Irsku eskalovala vlna násilí v nevyhlášené občanské válce mezi katolickými republikány a protestantskými unionisty po střelbě britských vojáků do bezbranného davu během tzv. Krvavé neděle (John Lennon i Paul McCartney měli oba irské kořeny – oba o události napsali několik písní). V Bangladéši naplno propukla válka o nezávislost, která odstartovala mimořádně krvavé etnické boje mezi muslimy a hinduisty (tento konflikt silně vnímal jiný člen *The Beatles* – George Harrison, který později uspořádal mírový koncert na podporu obětí konfliktu). Není divu, že Lennon vnímal náboženství jako jednu z prvotních příčin konfliktu – podobně jako Karl Marx.

Pokud by tedy neměli lidé pro co zabíjet a zemřít, nebyly by konflikty. Nemluvil však pouze o náboženském boji. Jak bylo již zmíněno, John Lennon byl ostrým kritikem války ve Vietnamu jako nespravedlivého a zbytečného boje – veřejné mínění ve Spojených státech s ním bylo zajedno. Mladí Američané nechápali, proč mají jít zabíjet a umírat za zemi, kterou většina z nich nikdy neviděla a obhajovat demokracii, která ve Vietnamu nikdy nebyla. V roce 1971 byla již většina amerických vojáků stažena, ale americké nálety srovnávaly Severní Vietnam se zemí.

Lennon na konci sloky opět opakuje své mírové názory, které propagoval celý život. Lidé by měli žít harmonicky v míru, jak již zpíval s *The Beatles* v roce 1967 v písni *All You Need Is Love*.

*Možná řekneš, že jsem snilek
Ale já nejsem jediný
Doufám, že jednoho dne se k nám přidáš
A svět bude jednotný*

V refrénu skladby Lennon chápe, že ne každý je ochoten přijmout jeho myšlenky – zvláště pak ty, které byly v té době patrně nedosažitelné, jako je světový mír. Jedním dechem ale dodává, že zcela určitě není jediný – tisíce dalších, kteří demonstrovali na mírových pochodech, sdíleli v podstatě stejné názory a ideje. Zároveň doufá, že jednou se k němu lidé s pochybami a jinými názory přidají – myšlenka jednotného světa nemůže fungovat, pokud logicky všichni nebudou zajedno.

*Představ si, že neexistuje majetek
Zajímá mě, jestli to zvládneš
Chamtivost a hlad nejsou nutné
Bratrstvo lidí
Představ si všechny ty lidi
Jak spolu sdílejí svět*

První verš třetí sloky patří mezi nejlepší příklady pomyslné spojnice mezi myšlením Johna Lennona roku 1971 a myšlenkami Karla Marxe. Lennon nejprve přednese myšlenku žádného majetku – tedy žádného vlastnictví. Marx v roce 1848 v *Komunistickém manifestu* napsal následující:

„Teorie komunismu může být shrnuta do jediné věty: Zrušení soukromého vlastnictví.“⁹²

---

⁹² /online/ Karl Marx – The Manifesto of the Communist Party.
http://en.wikiquote.org/wiki/Karl_Marx#The_Manifesto_of_the_Communist_Party_.281848.29 [citováno 09. 03. 2015]

Lennon v této písni sní o odstranění vlastnictví, tedy o světě bez majetku. Věřící, že takový svět by byl lepší. Výše bylo uvedeno, že Lennon *Imagine* považoval za zhudebněnou verzi Marxova *Komunistického manifestu* – v této sloce je tato myšlenka více než zjevná.

Další věty navazují na předchozí verše – pokud by tedy lidé odmítli majetek a jeho vlastnictví, chamtivost, jakožto synonymum pro hromadění majetku by přestala existovat. Stejně jako hlad – pokud by se lidé bratrsky podělili, hlad by zmizel. Jde tedy spíše o poselství humanity a sociálního citění; pochopitelně má se základními myšlenkami komunismu mnoho společného – sdílení namísto soukromého používání je předpokladem ideální komunistické společnosti.

Lennonovým primárním záměrem nebylo stvořit „komunistickou píseň“, ale píseň, která představuje jeho ideu lepšího pacifistického světa plného ideálů lidskosti. V době, kdy píseň skládal, byl velice ovlivněn a dobře obeznámen s teoretickými myšlenkami komunismu (nejvíce s původními Marxovými), což se samozřejmě na písni podepsalo – vyznění písně se v četných ohledech shoduje s těmito levicovými představami o společenském uspořádání světa.

Píseň se okamžitě po svém vydání stala hitem a dodnes je považována za jednu z nejlepších Lennonových písní, ať už sólově či společně s *The Beatles* či dokonce až za jednu z nejlepších písní vůbec - v roce 2005 ji časopis *Rolling Stone* jmenoval třetí nejlepší písní na světě.⁹³ Píseň se stala synonymem pro hudbu Johna Lennona – *Imagine* zní při jakékoliv příležitosti, kdy se má zdůraznit humanita a pospolitost lidí. Skladba je ve světě natolik známá, že bývalý americký prezident Jimmy Carter v roce 2006 prohlásil: „...v mnoha zemích po celém světě – má žena a já jsme jich navštívili okolo 125 – je *Imagine* od Johna Lennona hraná téměř na stejné úrovni jako národní hymny.“⁹⁴

Lennon často píseň srovnával s o rok starší *Working Class Hero*, která se s *Imagine* v celkovém vyznění částečně shoduje – zajímavé je, že ji umístil na B-stranu singlu *Imagine*. Když v roce 1971 Paul McCartney ve svém rozhovoru pro časopis *Melody Maker* píseň *Imagine* pochválil a poznamenal, že se mu stejně jako celé album *Imagine* líbí více než jiná

---

⁹³ /online/ John Lennon 'Imagine'. Dostupné z: <http://www.rollingstone.com/music/lists/the-500-greatest-songs-of-all-time-20110407/john-lennon-imagine-20110516> [citováno 10. 03. 2015]

⁹⁴ /online/ Carter Helps Monitor Nicaragua Presidential Election. Dostupné z: <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=6439233> [citováno 10. 03. 2015]

alba, protože není politická, odpověděl mu John Lennon v otevřeném dopise ve stejném časopise následující větou: „*Tak ty si myslíš, že Imagine není politická? Je to pocukrovaná Working Class Hero pro konzervativce jako jsi ty sám!*“⁹⁵

Lennon byl po vydání okamžitě obviněn, že je komunist a především milionářský pokrytec, který zpívá o komunistických ideálech.⁹⁶ Lennonův přítel a bývalý spoluhráč z *The Beatles* Ringo Starr v televizním interviewu z roku 1981 Lennona a *Imagine* bránil: „*(Lennon) řekl, jen ‚Představ si‘, nic víc. Jen si to představte.*“⁹⁷

---

⁹⁵ /online/ John Lennon & Paul McCartney: Melody Maker, November & December 1971. Dostupné z: <http://www.beatlesinterviews.org/db1971.11jp.beatles.html> [citováno 10. 03. 2015]

⁹⁶ /online/ Imagine (John Lennon song) – Recognition and criticism http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Recognition_and_criticism [citováno 10. 03. 2015]

⁹⁷ /online/ Imagine (John Lennon song) – Recognition and criticism http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Recognition_and_criticism [citováno 10. 03. 2015]

4 LEVICOVÁ POLITICKÁ AKTIVITA JOHNA LENNONA

Levicové názory Johna Lennona se pochopitelně neprojevovaly jen v jeho hudební tvorbě, ale i v jeho veřejném životě. Tato kapitola se věnuje konceptu země *Nutopie*, rozhovorům, ve kterých Lennon vyjádřil své politické názory a dalším politickým aktivitám, které utvářely jeho roli levicového intelektuála.

4.1 Nutopia

V roce 1972 se John Lennon pokoušel získat trvalý pobyt, který by mu umožnil se natrvalo usadit v New Yorku. Jednalo se však o mimořádně obtížný proces a udělení trvalého pobytu mu bylo zamítnuto - oficiálním důvodem byla jeho drogová minulost (držení hašiše v roce 1968), ve skutečnosti bylo odmítnutí udělení trvalého pobytu nařizeno administrativou prezidenta Richarda Nixona, který se obával, že by jeho znovuzvolení v roce 1972 mohlo být ohroženo Lennonovými mírovými a protiválečnými aktivitami a demonstracemi. 23. března 1973 obdržel John Lennon příkaz k opuštění Spojených států do 60 dnů. Paradoxně byl tou dobou Yoko Ono trvalý pobyt udělen. Proti rozsudku se Lennon odvolal, následoval však dvouletý boj se soudy, který byl ukončen až v roce 1975 – po rezignaci Richarda Nixona neprojevil jeho nástupce Gerald Ford zájem o pokračování sporu.⁹⁸

Problémy s americkými imigračními úřady inspirovaly Lennona s Yoko Ono k vymyšlení konceptuální země *Nutopia*. Jednalo se o koncept země, která by žila podle ideálů, které byly vysvětleny v písni *Imagine*. Její zrod byl oznámen 1. dubna 1973 (na Apríla) na tiskové konferenci, kterou Lennon s Yoko Ono uspořádali.⁹⁹ V oficiální deklaraci *Nutopie* (která byla na konferenci přečtena) se píše:

„Oznamujeme zrození konceptuální země NUTOPIA. Občanství této země lze nabít prohlášením, že berete existenci NUTOPIE na vědomí. NUTOPIA nemá žádné území, hranice či pasy, pouze obyvatelstvo. NUTOPIA nemá žádné zákony kromě kosmických. Všichni obyvatelé NUTOPIE jsou zároveň jejími velvyslanci. Jakožto dva velvyslanci této země

---

⁹⁸ /online/ John Lennon – Deportation attempt. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Deportation_attempt [citováno 14. 03. 2015]

⁹⁹ /online/ Nutopia – History. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Nutopia#History> [citováno 14. 03. 2015]

NUTOPIA žádáme diplomatickou imunitu a uznání naší země Organizací spojených národů“¹⁰⁰

Deklarace byla podepsána 1. dubna 1973 Johnem Lennonem a Yoko Ono v Nutopiské ambasádě¹⁰¹ – jednalo se o adresu jejich bytu v budově *Dakota* v New Yorku. Lennon dokonce nechal pověsit nápis *Nutopian Embassy (Nutopiská ambasáda)* na vstupní bránu budovy *Dakota* – nápis se momentálně nachází nad kuchyňskými dveřmi v jejich bytě.¹⁰²

Nutopia má i své symboly. Vlajka *Nutopie*¹⁰³ se skládá z jediné barvy – bílé, což podle některých znamená kapitulaci. Lennon prohlásil, že pouze skrze kapitulaci a kompromis se dá dosáhnout míru. Pečeť *Nutopie*¹⁰⁴ má na sobě vyobrazeného tuleně; jedná se o slovní hříčku – v angličtině se totiž slovo *pečeť (seal)*, píše a vyslovuje stejně jako slovo *tuleň*. Hymna *Nutopie* byla vydána na albu *Mind Games* z roku 1973 pod názvem *Nutopian International Anthem (Nutoiská mezinárodní hymna)* – jedná se o třiminutový záznam ticha.¹⁰⁵

Lennon chtěl konceptem *Nutopie* satiricky poukázat na svoje tehdejší problémy s imigračními úřady. Celý koncept je Lennonovou verzí utopického světa – světa, který nastínil v písni *Imagine* – jedna velká společnost. Názvem odkazuje na dílo *Utopie*¹⁰⁶ od Thomase Mora, jedno z děl, které inspirovalo rané komunisty – *Nutopia* je složenina slov *new (nový)* a *utopia*. Konečné cíle *Nutopie* i komunismu jsou stejné – idylická společnost plná rovnosti, která by existovala bez peněz, sociálních tříd a hlavně státu. Zároveň se shodují v propojení národů do jednoho mezinárodního celku – hymna *Nutopie* z alba *Mind Games* není národní hymnou, ale mezinárodní hymnou. Je jasné, že Lennonova *Nutopie* byla pouze uměleckým způsobem, jak upozornit na nespravedlnost, která na něm byla úřady páchána; přesto je ale jasné, že tento projekt byl částečně inspirován filosofickými myšlenkami komunismu.

---

¹⁰⁰ /online/ On the Day of the Birth of Nutopia – 1 April 2014 by Yoko Ono. Dostupné z: <http://imaginepeace.com/archives/10573> [citováno 14. 03. 2015]

¹⁰¹ Příloha č. 11

¹⁰² /online/ On the Day of the Birth of Nutopia – 1 April 2014 by Yoko Ono. Dostupné z: <http://imaginepeace.com/archives/10573> [citováno 14. 03. 2015]

¹⁰³ Příloha č. 12

¹⁰⁴ Příloha č. 13

¹⁰⁵ /online/ Nutopia- Symbols. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Nutopia#Symbols> [citováno 14. 03. 2015]

¹⁰⁶ /online/ Utopie (kniha). Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Utopie_%28kniha%29 [citováno 14. 03. 2015]

Album *Mind Games* z roku 1973 obsahovala deklaráci *Nutopie*¹⁰⁷ - byla napsaná na vnitřním obalu desky (vedle textů písní). Vzhledem k jejímu obsahu se každý, kdo si ji přečetl, stal automaticky občanem *Nutopie*.

4.2 Rozhovory

John Lennon během svého života poskytl mnoho rozhovorů – v několika z nich popsal i své politické názory. V této části jsou rozebrány části tří rozhovorů, které ukazují vývoj Lennonových názorů v průběhu doby. Všech rozhovorů se účastnila i Yoko Ono.

4.2.1 Rozhovor pro Red Mole z ledna 1971

21. září 1971 poskytl John Lennon s Yoko Ono rozhovor pro Tariqa Aliho a Robina Blackburna, který byl otištěn v britských komunistických novinách *Red Mole*¹⁰⁸. Ali i Blackburn byli oba členové trockistické organizace *International Marxist Group*, která působila na britské politické scéně od roku 1968 až do roku 1982. *Red Mole* byl oficiálními novinami této organizace.¹⁰⁹ Z celého rozhovoru je cítit jeho tehdejší až krajně levicové smýšlení. Hlavními tématy rozhovoru je Lennonovo dětství, zkušenosti s terapií doktora Janova, album *John Lennon/Plastic Ono Band* a politická témata.¹¹⁰ Vzhledem k povaze rozhovoru (jedná se spíše o debatu mezi všemi čtyřmi zúčastněnými) nejsou uváděny otázky tazatelů, ale je uveden pouze kontext.

V rozhoru Lennon prezentoval svůj tehdejší pohled na píseň *Revolution*, která mimo jiné kritizuje maoisty a Mao Ce-tunga: „*Nechtěl jsem zabíjení. Vážně jsem toho o maoistech moc nevěděl, jenom se mi prostě zdálo, že je jich jenom pár, a ještě se přemalovali na zeleno a stáli před policajty, kteří jenom čekali, až je budou moci sejmout. Víte, myslel jsem, že to není tak žhavý. Měl jsem na mysli původní komunistické revolucionáře, kteří spolu trochu lépe spolupracují a nevystačí si jenom s tím, že o revoluci jenom křičí. Tak jsem to cítil - kladl jsem*

---

¹⁰⁷ Příloha č. 14

¹⁰⁸ /online/ John Lennon and Yoko Ono Interview. Dostupné z: <http://www.marxsite.com/Lennon%20interview.htm> [citováno 14. 03. 2015]

¹⁰⁹ /online/ International Marxist Group. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/International_Marxist_Group [citováno 14. 03. 2015]

¹¹⁰ /online/ John Lennon Interview: Red Mole, 1/21/1971. Dostupné z: <http://www.beatlesinterviews.org/db1971.0121.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

otázky. Jako jeden z dělnické třídy jsem se vždycky zajímal o Rusko a Čínu a o všechno, co se dělnické třídy týkalo, a to i když jsem hrál tu kapitalistickou hru. ¹¹¹

Lennon stále potvrzuje, že odmítá zabíjení a je tedy mírovým aktivistou. Zároveň je ale cítit změna jeho postojů k maoismu; zatímco v roce 1968 Maa a jeho učení odmítal, v roce 1971 ho více chápe. Krom toho, že Lennon byl v roce 1971 mnohem více obeznámen s myšlenkami maoismu, byl částečně i sympatizantem stoupců této ideologie. Dále tvrdí, že je z dělnické třídy – toto tvrzení v roce 1980 vyvrátil (více v kapitole 4.2.3). Levicové názory Johna Lennona způsobily, že se pokoušel vydávat za člena dělnické třídy přesto, že jím nebyl – chtěl být považován za jednoho z lidu. Dále potvrzuje svůj zájem o Rusko a Čínu – je to důkaz toho, že při psaní svých písní těchto znalostí využíval.

Dále Lennon v rozhovoru mluví o nutnosti vedení revolucionářů: *„Zdá se, že všechny revoluce končí kultem osobnosti - i Číňani podle všeho potřebují postavu otce. Předpokládám, že totéž se děje na Kubě s Chem a Fidelem (...) V západním pojetí komunismu bychom museli vytvořit otcovskou postavu imaginárního dělníka podle dělníků samých.* ¹¹²

Lennonovi je jasné, že představa revoluce, kde by se všichni podělili o moc, je nereálná. Každá revoluce končí stejně – jeden silný vůdce zavede pořádek a je často oslavován. Příklady jsou napříč historií – od Lenina přes Maa Ce-tunga až po Castra. Dodává, že je to zřejmě nutné a potřebné. Dále se vrací k myšlenkám z písně *Working Class Hero* – dělník by měl vidět hrdinu především sám v sobě, pokud by ale vznikl na Západě, bylo by pro dav nutné takového dělníka vytvořit – lidé mají rádi symboly a chtějí je, především pak v západní společnosti.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.3 o písni *Power To The People*, tento rozhovor vlastně podnítil vznik této písně: *„A líbilo se mi, když fotbaloví fanoušci tenkrát na začátku zpívali All Together Now – to je jedna z mnoha. Taký mě těšilo, když si hnutí v Americe oblíbilo Give Peace a Chance, protože tu jsem napsal právě s tímhle úmyslem. Doufal jsem, že místo We Shall Overcome někdy z 19. století by mohli zpívat něco současnějšího. Dokonce jsem tenkrát*

---

¹¹¹ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 61. ISSN 0862-6634

¹¹² Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 62. ISSN 0862-6634

cítil povinnost napsat píseň, kterou by si lidé zpívali v hospodě nebo na demonstraci. Proto bych rád složil písničky pro revoluci teď.“¹¹³

Lennon nejprve jmenuje píseň *The Beatles* z alba *Yellow Submarine* z roku 1967 – *All Together Now*. Píseň byla tradičně podepsaná *Lennon-McCartney*, ve skutečnosti ji ale z větší části napsal Paul McCartney. Skladba byla napsaná tak, aby se dala zpívat hromadně – tj. aby se lidé během refrénu připojili.¹¹⁴ Ve stejném stylu je napsána i druhá píseň *Give Peace a Chance*, kterou napsal Lennon v roce 1969 (podepsána byla *Lennon-McCartney*, přestože ji Lennon vydal sólově, nezávisle na *The Beatles*) – píseň se stala hymnou amerického protiválečného hnutí a hromadně se zpívala na mírových demonstracích.¹¹⁵ Třetí jmenovaná je *We Shall Overcome*, do češtiny též občas překládána jako *Jednou budem dál* – jedná se o tradiční píseň amerického hnutí za práva Afroameričanů.¹¹⁶ Lennon proto mluvil o písni, kterou by napsal pro současné levicové hnutí – tak jako napsal *Give Peace a Chance* pro mírové hnutí - den po rozhovoru napsal John Lennon píseň *Power To The People*.¹¹⁷

Lennon dále tvrdí, že revolucionáři by se měli přiblížit lidu: „*Tlačí nás do rohu, a tak musíme zjistit, k čemu se kloní ostatní lidé. Pořád čtu Morning Star (komunistické noviny), abych věděl, jestli je nějaká naděje, ale zdá se, že zůstávají ještě pořád v devatenáctém století, pořád jako by byli určeny odpadlým liberálům středního věku. Měli bychom se snažit přitáhnout mladé dělníky, protože ti mají nejvíc ideálů a nejmenší strach. Revolucionáři se musí přiblížit dělníkům, protože dělníci se jim nepřiblíží. Ale je těžké poznat, kde začít, všichni jenom ucpáváme trhliny. Podle mě je problém to, že i když jsem se přiblížil realitě, většině lidí z dělnické třídy jsem se vzdálil, však víte, že jim se líbí Engelbert Humperdinck. Nás teď kupují studenti a v tom je ten problém. Beatles jsou dnes čtyři různí lidé, nemáme ten dopad, jako když jsme byli spolu...*“¹¹⁸

---

¹¹³ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 62. ISSN 0862-6634

¹¹⁴ /online/ All Together Now. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/All_Together_Now [citováno 14. 03. 2015]

¹¹⁵ /online/ Give Peace a Chance. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Give_Peace_a_Chance [citováno 14. 03. 2015]

¹¹⁶ /online/ We Shall Overcome. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/We_Shall_Overcome [citováno 14. 03. 2015]

¹¹⁷ NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 662

¹¹⁸ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 62. ISSN 0862-6634

Dalším důkazem, že se Lennon aktivně zajímal o levicové hnutí v Británii, je fakt, že četl britské komunistické noviny *Morning Star*, původně založené Komunistickou stranou Velké Británie, jakožto stranické noviny.¹¹⁹

Lennon mluví o nutnosti získat pro revoluci lid – revoluce nemůže bez podpory lidu uspět. Jedním ze způsobů je získat lidi uměním; jelikož se Lennon považoval za umělce dělnické třídy, bylo mu jasné, že musí lidi svou hudbou k propagaci svých myšlenek zaujmout. V dřívějších dobách s *The Beatles* byl Lennon oblíben napříč celým obyvatelstvem – na začátku své sólové tvorby (v době, kdy se tento rozhovor udál, měl Lennon nahráno pouze album *John Lennon/Plastic Ono Band* a několik experimentálních desek) byla jeho popularita výrazně nižší. Chápe, že lidem se teď líbí spíše popový zpěváci jako jmenovaný Engelbert Humperdinck¹²⁰ a říká, že musí opět získat i „lidové“ posluchačstvo. Toto je dalším důkazem, že Lennona tento rozhovor inspiroval k napsání *Power To The People*.

Lennon v nutnosti angažovat a vzbudit dělnickou třídu mluví i v této části rozhovoru: *„Dělníci jsou k nám teď přátelštější, takže snad se to mění. Zdá se mi, že i studenti jsou už napůl probuzení, aby se pokusili probudit svoje bratry dělníky. Když je nenaladíte na svou hladinu vědomí, pak se to zase uzavře. Právě o tohle jde, studenti se musí spojit s dělníky a přesvědčit je, že nemluví žádnou cizí řečí. Ale je samozřejmě těžké poznat, co si dělníci opravdu myslí, protože kapitalistický tisk cituje vždycky jenom řečníky typu Vika Feathera. A tak nezbyvá než s nimi mluvit přímo, zvláště s mladými dělníky. Měli bychom začít u nich, protože oni vědí, že jsou proti tomu. Proto na té desce mluvím o škole, rád bych vyprovokoval lidi, aby celý ten systém prolomili, aby se nebáli promluvit, aby nedali autoritě pokoj.“*¹²¹

Tvrzení, že vzdělání studenti by měli být hlavními nositeli sociálních změn, je jedna z hlavních myšlenek levicového hnutí Nové levice – Lennon tvrdí, že povzbuzení studenti by měli „probudit“ dělnickou třídu – být jakýmsi katalyzátorem revoluce, jejímiž hlavními aktéry byli dělníci. Vik Feather, kterého Lennon jmenuje, byl předseda britských odborů¹²² - Lennon říká, že je nutné zjistit, co si dělníci doopravdy myslí a co chtějí. Nakonec opět jmenuje píseň

---

¹¹⁹ /online/ Morning Star (British newspaper)

http://en.wikipedia.org/wiki/Morning_Star_%28British_newspaper%29 [citováno 14. 03. 2015]

¹²⁰ /online/ Engelbert Humperdinck. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Engelbert_Humperdinck_%28singer%29 [citováno 14. 03. 2015]

¹²¹ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 62. ISSN 0862-6634

¹²² /online/ Vic Feather. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Vic_Feather [citováno 14. 03. 2015]

Working Class Hero (více v kapitole 3.2) ve které kritizuje autority a systém (mimo jiné britské školství).

V další části rozhovoru Lennon opět rozebírá otázku vedení revolucionářů: „*Všichni máme v sobě buržoazní instinkty, jsme unavení a máme potřebu si trochu odpočinout. Jak můžete udržet všechno v chodu a udržovat revoluční zápal poté, co jste dosáhli toho, čeho se mělo dosáhnout? Mao v Číně samozřejmě revoluční zápal udržel, ale co bude, až Mao odejde? I on využívá kultu osobnosti. Jak jsem řekl, možná je to nutné, zdá se, že každý potřebuje postavu otce. Ale četl jsem Vzpomínky Nikity Sergejeviče Chruščova – vím, sám je do sebe zahleděný – ale podle všeho si myslel, že vytváření kultu osobnosti bylo špatné – že to není součástí základní komunistické ideje. Je to těžké, lidi jsou pořád lidi. Kdybychom převzali moc v Británii, měli bychom spoustu práce s odklizením buržoazie a udržováním revolučního ducha v lidech.*“¹²³

Lennon opět mluví o Mao Ce-tungovi; tentokrát to však již zní, jako že s ním sympatizuje. Pokládá otázku, jak udržet revoluční citění i po dokončení revoluce – jako příklad dává Mao Ce-tunga. Je možné, že tím připomíná Kulturní revoluci v Číně, která měla za cíl odstranit staré myšlení a udržet lid ve stavu konstantní revoluce. Znovu je zde vidět Lennonův myšlenkový obrat – zatímco v roce 1968 Mao kritizoval, nyní ho dává jako příklad. Již poněkoličké rozebírá otázku vedení a znovu připouští, že vedení je nejspíš nutné.

Je zajímavé, že John Lennon četl *Vzpomínky* Nikity S. Chruščova (a také, že dokáže jmenovat jeho celé jméno) - kromě toho, že se jedná o další důkaz jeho zaujetí pro témata komunismu, je jasné, že podobně jako Chruščov úplně nesouhlasí s kultem osobnosti – vedení je nutné, ale kult osobnosti je z principu špatný, protože není v souladu se základními komunistickými idejemi. Dále říká, že „*kdybychom převzali moc v Británii*“ – je tedy jasné, že Lennon se jasně považoval za součást dělnické třídy.

Lennon dále mluví o komunistické revoluci v Japonsku a Evropě: „*Myslím, že Japonsko je zralé pro komunismus, dělníci tam žijí v šílených podmínkách a mnoho odborů vlastně řídí velké společnosti. Od pobřeží k pobřeží tam jsou obrovské továrny a smog je šílený, dusí vás. To, jak se v Japonsku všem daří, jsou jen kecy. Dělníci v jiných zemích musí držet pospolu.*

---

¹²³ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 62. ISSN 0862-6634

*Jak si stojíte na společném trhu? Morning Star je proti tomu, ale nejsem si tím vůbec jistý. Mám pocit, že ke sloučení kapitalistické Evropy by mohlo dojít, ale to by stmelilo evropské dělnické hnutí, čímž by se upevnil komunismus stejně jako kapitalismus, alespoň myslím.*¹²⁴

Karl Marx vytvořil tzv. Marxistickou periodizaci dějin, podle které po průmyslové revoluci vznikla část dějin, kterou nazývá kapitalismus. Důsledkem výrobních procesů je dle Marxe vznik dělnické třídy, jež se stává hlavní silou ve státě, která vede k revoluci a následnému prosazení komunismu.¹²⁵ Podle Marxe by tedy mělo ke komunistické revoluci dojít v rozvinutých kapitalistických státech – Marx předpokládal, že k první komunistické revoluci dojde v Anglii.¹²⁶ Lennon tedy navázal na Marxovy myšlenky – Japonsko, jakožto jedna z vedoucích ekonomik té doby, mělo všechny předpoklady k ustanovení komunistické revoluce – silná a početná dělnická třída, která žije ve špatných podmínkách.

Dále Lennon mluví o spojování evropských kapitalistických států do jednoho celku – je možné, že tím naráží na plánované připojení Spojeného království k Evropské unii, které proběhlo o dva roky později, v roce 1973. Jakmile se propojí trh, posílí se kapitalismus i jeho důsledky tj. dělnická třída.

V poslední části rozhovoru Lennon mluví o iluzích a postavení dělnické třídy: *„Myslím, že pouze zvyšováním dělnického vědomí o opravdu nešťastném postavení, v jakém se nacházejí, probuzením ze sna, který je obestírá. Myslím si, že žijí v úžasné zemi se svobodou projevu, mají auta a televize a nechtějí uvažovat o tom, že k životu je třeba i něco víc, nevdají jim nechat si poroučet od šéfů a své děti mršit školou. Sní sen někoho jiného, ne svůj vlastní. Měli bychom se uvědomit, že černí a Irové jsou pronásledováni a utlačováni a že další na řadě budou oni. Jakmile si tohle začnou uvědomovat, můžeme opravdu začít něco dělat. Dělníci můžou začít přebírat moc. Jak řekl Marx: „Každému podle jeho potřeb“ – myslím, že tohle by tu mohlo fungovat. Ale musíme se také infiltrovat do armády, protože ta je cvičená na to, aby nás mohla všechny zabít. Musíme začít v místě, kde jsme my sami utlačováni. Myslím, že je lživé a plytké věnovat se ostatním, když vy sami to potřebujete víc než dost. Ideou není ulevovat lidem, nedávat jim lepší pocit, ale způsobit, aby se cítili hůř, neustále jim ukazovat*

---

¹²⁴ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 62-63. ISSN 0862-6634

¹²⁵ /online/ Marxismus – Marxistická periodizace dějin. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Marxismus#Marxistick.C3.A1_periodizace_d.C4.9Bjin [citováno 14. 03. 2015]

¹²⁶ /online/ Komunismus – Strana a revoluce. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus#Strana_a_revoluce [citováno 14. 03. 2015]

jejich nedůstojné postavení a hanbu, kterou musí spolknout, aby dosáhli toho, čemu říkají životní minimum.“¹²⁷

Lennon již poněkolkáté v tomto rozhovoru opakuje své myšlenky z písne *Working Class Hero* – ona svoboda a pocit beztrídnosti je pouhá iluze, která je vymyšlena vládnoucí třídou k ovládnání lidu. Lid je omámen a držen ve stavu klidu pomocí televize a dalších prostředků – v práci je jeho individualita potlačena stejně tak jako ve škole.

Lennon uvádí, že dělnická třída začne přebírat moc po svém uvědomění – jedná se o doslovné prohlášení Marxových myšlenek. Revoluce začíná třídním uvědoměním dělnictva ¹²⁸ – je jasné, že Lennon musel znát Marxovo dílo, což je vzápětí potvrzeno citací Marxova výroku, jehož úplná podoba je: „*Každý podle svých schopností, každému podle jeho potřeb.*“¹²⁹ V dokonalé komunistické společnosti by každý pracoval podle svých schopností (kolik může) a dostávalo by se mu spravedlivého podílu (tolik, kolik potřebuje) – idea rovnosti.

Dále Lennon mluví o nutnosti infiltrovat armádu, aby nebylo možné ji použít k potlačení revoluce, jak k tomu často docházelo. Poté opět mluví o probuzení a uvědomění dělnické třídy – lidem musí být říkáno a zdůrazňováno, že se mají špatně, protože to je jediný způsob, jakým si to uvědomí a začnou jednat.

Z celého rozhovoru je cítit silný radikalismus Johna Lennona a je jasné, že jeho smýšlení bylo tehdy krajně levicové. Zároveň je zajímavé, že Lennon byl velice dobře obeznámen z teorií komunismu – svá tvrzení často dokazuje na mnohých historických událostech a citátech či tvrzeních z děl Karla Marxe.

4.2.2 Rozhovor pro NME z února 1972

Na přelomu let 1971 a 1972 poskytl John Lennon s Yoko Ono rozhovor Alanu Smithovi pro britský hudební časopis *New Musical Express*, který byl ve Spojených státech přetištěn pro časopis *Hit Parade*. Rozhovor se týkal Lennonova nového alba *Imagine*, filmových projektů

---

¹²⁷ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 63. ISSN 0862-6634

¹²⁸ /online/ Komunismus – Strana a revoluce. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus#Strana_a_revoluce [citováno 14. 03. 2015]

¹²⁹ /online/ From each according to his ability, to each according to his need.

http://en.wikipedia.org/wiki/From_each_according_to_his_ability,_to_each_according_to_his_need [citováno 14. 03. 2015]

Lennona a Yoko Ono a nového alba Paula McCartneyho *Ram*.¹³⁰ Během rozhovoru se Smith Lennona zeptal na jeho nedávná politická prohlášení:

Alan Smith: „Povězte mi o své životní filosofii. Mnohé vaše komentáře byly chápány jako krajně levicové nebo komunistické.“

John Lennon: „Kritizují mě, že říkám, *Moc lidem*‘ a prohlašuji, že moc by neměla mít jen jedna skupina. To je nesmysl. Lid není skupina. Lid znamená všichni. Myslím, že všichni by měli všechno vlastnit rovnocenně a že by lidi měli vlastnit části továren a měli by rozhodovat, kdo je jejich šéfem a kdo bude co dělat. Studenti by měli mít možnost vybírat si učitele. Bylo by to jako komunismus, ale já vlastně nevím, co to skutečný komunismus je. Na světě neexistuje žádný komunistický stát – musíte si uvědomit, že Rusko jim není. Je to fašistický stát. Socialismus, o kterém mluvím já, je ‚britský socialismus‘, tedy ne něco co dělá nějaký pitomý Rus nebo Číňan. To jim může vyhovovat. My bychom tady raději měli hezký socialismus – britský socialismus.“¹³¹

Lennonovy názory jsou pořád ještě dosti levicové. Lennon nejprve mluví o reakci na svou píseň *Power To The People* – podle něj není lid skupina, ale všichni jsou lid, bez ohledu na to kdo jsou. Dále tvrdí, že všichni by měli všechno vlastnit rovnoměrně – tím se plně shoduje s myšlenkami socialismu i komunismu, tj. rovnost mezi lidmi. Tvrzení o vlastnění továren dělníky je také v souladu, stejně tak myšlenka, že by si dělníci měli vybírat své vedení a svoji práci.

Mnohem podstatnější jsou ale další Lennonova prohlášení. Nejprve říká, že vlastně neví, co to komunismus je a že neexistuje komunistický stát (včetně Ruska – Sovětského svazu). Je to pravděpodobně způsobeno dvojnásobností pojmu komunismus – z terminologického hlediska se totiž komunismus musí rozdělovat na několik různých pojmů.¹³² Nejprve se jedná o filosofický a ideologický směr vytvořený Karlem Marxem a Fridrichem Engelsem, který je též označován jako marxismus.¹³³ Dále se termínem komunismus označuje to, čemu se říká

---

¹³⁰ /online/ John Lennon Interview: Hit Parader magazine, February 1972. Dostupné z:

<http://www.beatlesinterviews.org/db1972.02jl.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

¹³¹ /online/ John Lennon Interview: Hit Parader magazine, February 1972. Dostupné z:

<http://www.beatlesinterviews.org/db1972.02jl.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

¹³² /online/ Komunismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus> [citováno 14. 03. 2015]

¹³³ /online/ Marxismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Marxismus> [citováno 14. 03. 2015]

těž marxismus-leninismus¹³⁴ – jedná se o politickou ideologii, kde byly Marxovy filosofické myšlenky obohaceny myšlenkami Vladimira Iljiče Lenina a přeměněny na politickou ideologii, která se v různých obměnách (stalinismus, maoismus, titoismus atd.) rozšířila do tzv. komunistických států, které termínem komunismus označovaly konečný stav, kterého má být v budoucnu dosaženo (momentální stav těchto režimů byl označován jako reálný socialismus – nejednalo se tedy o státy komunistické, ale reálně socialistické).¹³⁵ Lennon byl tímto zmaten a chápal, že státy východního bloku jako je Sovětský svaz mají s původními myšlenkami komunismu pramálo společného – proklamovaná moc lidu ve skutečnosti neexistovala a státu vládla úzká skupina komunistů či diktátor. Lennon měl pravdu, že tyto státy se spíše podobaly fašismu – jeden silný vůdce rozhoduje o všem.

Lennon dále tvrdí, že každý národ by měl mít svou vlastní verzi socialismu – to, co vyhovuje Sovětskému svazu či Číně, nemusí vyhovovat Británii. V tom měl Lennon naprostou pravdu – například aplikace sovětského marxismu-leninismu na hospodářsky rozvinuté a soběstačné Československo po roce 1948 způsobilo dalekosáhlé problémy – stát, který se orientoval především na lehký a spotřební průmysl se musel po příkazech z Moskvy přeorientovat na těžký průmysl.¹³⁶ Zároveň, podobně jako ostatní levicovní intelektuálové té doby, upřednostňuje spíše nové, vlastní výklady komunistických myšlenek před těmi „vyváženými“ komunistickými velmocemi jako byl právě Sovětský svaz.

4.2.3 Rozhovor pro Playboy ze září 1980

V září 1980 poskytl John Lennon s Yoko Ono svůj první rozhovor po pětileté pauze Davidu Sheffovi pro časopis Playboy. Rozhovor byl prvně otisknut v lednu 1981, měsíc po Lennonově smrti. Týkal se především nového alba manželů Lennonových *Double Fantasy* a Lennonova života v posledních pěti letech.¹³⁷

V průběhu rozhovoru se David Sheff zeptal Johna Lennona na jeho momentální politické názory:

---

¹³⁴ /online/ Marxismus-leninismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Marxismus-leninismus>

¹³⁵ /online/ Komunismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus> [citováno 14. 03. 2015]

¹³⁶ /online/ Československo – Komunistický režim 1948-1989. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko#Komunistick.C3.BD_re.C5.BEim_1948.E2.80.931989 [citováno 14. 03. 2015]

¹³⁷ /online/ John Lennon Interview: Playboy 1980 (Page 1) Dostupné z: <http://www.beatlesinterviews.org/db1980.jlpb.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

David Sheff: „Pokud se týče vašeho vlastního jmění, list *New York Post* nedávno napsal, že jste přiznali majetek ve výši 150 000 000 a...

John Lennon: „Tak to v *Postu* otiskli, no. Dobře. Jsme bohatí, a co má být?“

David Sheff: „Otázka zní: Jak se to srovnává s vaší osobní filosofií? Jste přece oba pro socialismus, ne?“

John Lennon: „V Anglii máte na vybranou pouze dvě možnosti: buď podporujete hnutí pracujících, nebo podporujete kapitalismus. Když jste ve společenské třídě, do které patřím já, tak se z vás buď stane pravičák jako Archie Bunker, nebo instinktivní socialista, jako to potkalo mě, což pro mě znamenalo, že lidem by se měl někdo zadarmo starat o jejich falešné zuby a zdraví a takové věci. Jenže kromě toho jsem taky pracoval proto, abych zbohatl. Co nadělám? I když je to paradox, jsem socialista. Ale já nenesím žádnou nálepku. Kdysi jsem se za peníze styděl. Proto jsem o ně také přicházel. Buď jsem je rozdal, nebo mi od nich pomohli manažeři.“¹³⁸

Lennonův pohled na svět doznal od začátku sedmdesátých let velkých změn – Lennon své tehdejší názory dokonce odsuzuje (styděl se za to, že je bohatý). Pryč jsou doby, kdy volal po dělnické revoluci; Lennon zestárl a uklidnil se. Stále je však levicově zaměřený – označuje se za socialistu; chce solidaritu a pomoc lidem, kteří nemají peníze, požaduje pro ně bezplatné zdravotnictví.

Archie Bunker, které Lennon jmenuje jako pravičáka, je fiktivní postava z populárního amerického sitcomu sedmdesátých let *All in the Family* – postava pana Bunkera je konzervativní otec rodiny, který se často dostává do konfrontace se svým zetěm Míkem, který je naopak liberál.¹³⁹

V další části rozhovoru Lennon mluví o svém dětství a sociálních rozdílech mezi ním a ostatními členy *The Beatles*:

John Lennon: „Když jsem přestal bydlet v *Penny Lane*, přestěhoval jsem se k tetě, která bydlela v pěkném půldomku s malou zahrádkou. Bylo to na předměstí a kolem nás bydleli samí doktoři a právníci. V třídní společnosti jsem na tom byl asi o půl třídy líp než Paul,

---

¹³⁸ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 55. ISSN 0862-6634

¹³⁹ /online/ Archie Bunker. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Archie_Bunker [citováno 14. 03. 2015]

George a Ringo, kteří bydleli v obecních bytech. Nám náš dům patřil a měli jsme zahradu. Oni nic takového neznali. ¹⁴⁰

Lennon zde vyvrací svá dříve proklamovaná tvrzení o svém dělnickém původu. Ve skutečnosti se přiznává, že na tom byl o dost lépe než ostatní členové *The Beatles*. Nyní, když už se přestal stydět za své peníze, přestal se stydět i za svůj „neproletářský“ původ. To vše je důsledkem jeho myšlenkového posunu z krajní levice do socialismu.

4.3 Jiná levicová politická aktivita

Kromě již zmíněné *Nutopie* a rozhorů, podnikl John Lennon ještě několik dalších aktivit na poli levicové politické aktivity. V únoru 1969 daroval ústřižky svých vlasů krajně levicové straně Černých partnerů, aby je mohli vydražit a peníze později použít.¹⁴¹ Dále pak nosil tzv. leninské čapky na různých demonstracích – v roce 1970 v ní byl vidět na podporu propuštění uvězněných novinářů ze satirického časopisu *Oz*^{142 143} a v roce 1972 na demonstraci proti britskému zásahu v Severním Irsku tzv. Krvavé neděli.^{144 145} Tzv. leninská čapka je pokrývka hlavy, kterou nosil James Kier Hardy – první labouristický (socialistický) poslanec britské parlamentu, který se tak chtěl odlišit od ostatních politiků (zvykem bylo nosit cylindr) a zároveň poukázat na svou roli muže z lidu. Později tuto čepici proslavil Vladimír Iljič Lenin – nošení této čepice se stalo symbolem vyjádření socialistických názorů¹⁴⁶ – na počátku sedmdesátých let, kdy Lennon tuto čepici na demonstracích nosil, šlo téměř jistě o záměr. Je zajímavé, že tuto čepici nosil Lennon již v roce 1964 při prvním cestě *The Beatles* do Ameriky – tehdy se ale ještě jednalo pravděpodobně o recesi či jiný projev Lennonova osobitého smyslu pro humor.^{147 148}

---

¹⁴⁰ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 57-58. ISSN 0862-6634

¹⁴¹ /online/ John Lennon – Politický aktivismus. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Politick.C3.BD_aktivismus [citováno 14. 03. 2015]

¹⁴² Příloha č. 15

¹⁴³ NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 500

¹⁴⁴ Příloha č. 16

¹⁴⁵ /online/ Sunday Bloody Sunday, John Lennon. Dostupné z: <https://innisfree1916.wordpress.com/2010/06/01/sunday-bloody-sunday-de-john-lennon/> [citováno 15. 03. 2015]

¹⁴⁶ /online/ History of the Worker's Cap. Dostupné z: <http://www.ultimatehistoryproject.com/making-a-statement.html> [citováno 15. 03. 2015]

¹⁴⁷ NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 499

¹⁴⁸ Příloha č. 17

V lednu 1977 se John Lennon s Yoko Ono zúčastnili oslavy při příležitosti inaugurace demokratického prezidenta Jimmyho Cartera¹⁴⁹ – jednalo se o jeden z mála případů, kdy se objevil na veřejnosti po jeho stažení se z veřejného života po roce 1975.¹⁵⁰ Lennon tím vyjádřil svůj souhlas s Carterovou politikou (levicoví voliči ve Spojených státech volí především demokratickou stranu, jakož tu levicovější z obou hlavních amerických stran), nebo alespoň větší souhlas než s politikou předchozích republikánských prezidentů, jmenovitě s Richardem Nixonem – je zajímavé, že Spojené státy během prezidentství Jimmyho Cartera nevedly žádnou válkou.¹⁵¹

Zajímavá je též idea tzv. západního komunismu, se kterou přišel John Lennon ve spolupráci s Paulem McCartneyem v souvislosti se společností *Apple Corps*, která byla založena členy *The Beatles* v lednu 1968.¹⁵² Součástí společnosti bylo mimo jiné hudební vydavatelství *Apple Records*, technické oddělení *Apple Electronics*, filmová studia *Apple Films* a obchodní dům *Apple Boutique*.¹⁵³ Myšlenkou celého projektu bylo, aby kdokoliv, kdo má jakýkoliv dobrý nápad, mohl za peníze této společnosti své sny uskutečnit – od hudebních skupin, přes amatérské filmy, až po neuvěřitelná (a často nefunkční) elektronická zařízení a spotřebiče. Celá firma byla řízena ideály lásky, míru a sdílení – Lennon s McCartneyem to nazvali „...jakýmsi západním komunismem.“¹⁵⁴ Například, obchodní dům *Apple Boutique* prodával věci za velice nízké ceny - slovy Paula McCartneyho to mělo být „*krásné místo, kde by krásní lidé kupovali krásné věci.*“¹⁵⁵ Tato značně neekonomická idea měla za následek finanční krach a kolaps celého projektu (*Apple Boutique* byl zavřen ještě na konci roku 1968) – jedinou neztrátovou divizí bylo hudební vydavatelství *Apple Records* – všechny ostatní divize byly v průběhu sedmdesátých let zrušeny.¹⁵⁶

---

¹⁴⁹ Příloha č. 18

¹⁵⁰ /online/ John Lennon – Politický aktivismus. Dostupné:

http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Politick.C3.BD_aktivismus [citováno 15. 03. 2015]

¹⁵¹ /online/ Jimmy Carter – Prezidentské období. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jimmy_Carter#Prezidentsk.C3.A9_obdob.C3.AD [citováno 15. 03. 2015]

¹⁵² NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 539

¹⁵³ /online/ Apple Corps. Dostupné z: en.wikipedia.org/wiki/Apple_Corps [citováno 16. 03. 2015]

¹⁵⁴ NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0. Strana 539

¹⁵⁵ /online/ Apple Boutique – Concept. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Apple_Boutique#Concept [citováno 16. 03. 2015]

¹⁵⁶ /online/ Apple Corps – History. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Apple_Corps#History [citováno 16. 03. 2015]

Lenonův odkaz levicového intelektuála a mírového aktivisty překonal i jeho smrt – v únoru 1987 přijal vdovu po Johnu Lennonovi Yoko Ono v Moskvě samotný vůdce Sovětského svazu Michail Gorbačov. O Lennonovi mluvil jako o bojovníkovi za světový mír a dokonce uvedl, že „*by tu John (Lennon) měl být.*“¹⁵⁷

---

¹⁵⁷ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0. Strana 362

5 JOHN LENNON A SOCIALISTICKÉ ČESKOSLOVENSKO

V socialistickém Československu patřil John Lennon k oblíbeným umělcům již v dobách *The Beatles* a tzv. beatlemanie, která ČSSR zasáhla stejně jako zbytek světa.¹⁵⁸ John Lennon byl v Československu oblíben i jako sólový hráč; a to nejen díky jeho hudební tvorbě. Jeho velice lidské názory a pacifistická činnost mu v ČSSR získali davy obdivovatelů napříč celým obyvatelstvem.

5.1 Vydávání desek v ČSSR

Desky *The Beatles* byly statním hudebním vydavatelstvím Supraphon vydávány, vzhledem k tomu, že šlo o západní umělce, relativně hojně – i přesto, že často s několikaletým zpožděním způsobeným především tím, že *The Beatles* nebyli vedením Supraphonu příliš oblíbeni.¹⁵⁹ Supraphon vydal několik kompilací *The Beatles* (jednalo se především o jejich starší písně, které byly ideově zcela neškodné)¹⁶⁰, ze studiových alb ale vydal pouze tři nahrávky – prvním vydaným bylo paradoxně poslední nahrané album *Abbey Road* z roku 1969 (v ČSSR licenčně vydáno v roce 1972¹⁶¹ – další vydání v roce 1977¹⁶² a 1979¹⁶³), druhým vydaným bylo album *A Hard Day's Night* z roku 1964 (v ČSSR licenčně vydáno v roce 1986¹⁶⁴) a třetím a posledním vydaným bylo album *With the Beatles* z roku 1963 (v ČSSR licenčně vydáno v roce 1987¹⁶⁵).

Sólová alba Johna Lennona na tom byla v mnoha ohledech podobně jako alba jeho původní skupiny – jediným v ČSSR vydaným albem bylo živé album *Live In New York City* z roku

---

¹⁵⁸ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0. Strana 102

¹⁵⁹ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0. Strana 177-178

¹⁶⁰ /online/ Beatles * Beatles 62-65 (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z: <http://www.discogs.com/Beatles-62-65/release/1984130> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶¹ /online/ Beatles, The – Abbey Road (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z: <http://www.discogs.com/Beatles-Abbey-Road/release/1113370> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶² /online/ Beatles, The – Abbey Road (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z: <http://www.discogs.com/Beatles-Abbey-Road/release/3971314> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶³ /online/ Beatles, The – Abbey Road (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z: <http://www.discogs.com/Beatles-Abbey-Road/release/2396385> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶⁴ /online/ Beatles, The – A Hard Day's Night (Vinyl, LP, Album) at Discogs. Dostupné z: <http://www.discogs.com/Beatles-A-Hard-Days-Night/release/1104901> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶⁵ /online/ Beatles, The – With The Beatles (Vinyl, LP, Album) at Discogs. Dostupné z: <http://www.discogs.com/Beatles-With-The-Beatles/release/2001737> [citováno 16. 03. 2015]

1986 (v ČSSR licenčně vydáno v roce 1987¹⁶⁶) – jednalo se o záznam koncertu z roku 1972. Jediné další oficiálně vydané album byla bulharská verze alba *Imagine* z roku 1971 vydaná statním vydavatelstvím Balkanton pro export do ČSSR v roce 1988.¹⁶⁷

Důvodů, proč Supraphon alba Johna Lennona téměř nevydával, je několik – samotná československá socialistická vláda si nevěděla s Johnem Lennonem rady, protože mu nerozuměla (více v kapitole 5.3). Dalším důvodem je, že narozdíl třeba od Lennonova bývalého spoluhráče Paula McCartneyho (jehož alba byla v ČSSR vydávána častěji), měly Lennonovy písně často politický podtext, jenž byl pro socialistické úřady ideově nepřijatelný – ze stejného důvodu nebyla vydávána ani pozdější alba *The Beatles* jako například *Bílé album*, které obsahovalo již zmíněnou píseň *Revolution* (více v kapitole 3.1).

5.2 Neuskutečněný koncert Johna Lennona v Československu

V roce 1971 došlo v Londýně v kanceláři nahrávací společnosti *Apple Records* k setkání mezi Johnem Lennonem (přítomna byla i Yoko Ono) a českým zpěvákem Karlem Gottem, který byl v rámci vystoupení a jednání na návštěvě Spojeného království.¹⁶⁸ Během tohoto setkání nadhodil Gott možnost vystoupení Johna Lennona s jeho skupinou *Plastic Ono Band* v Praze. Lennonovi se myšlenka zalíbila a jeho jedinou podmínkou bylo, že se bude jednat o charitativní koncert.¹⁶⁹ Karel Gott tvrdil, že mu Lennon řekl, že: „*Já už ani přesně nevím, kolik mám peněz, další nepotřebuju. Každou vteřinu někde hrajou moje písničky, nebo se prodává naše muzika,*“¹⁷⁰ Gott následně Lennonovy naznačil situaci kolem populární hudby v Československu: „*Popisoval jsem mu, jak se tady nic nesmí, jak je tu normalizace, nesmí se říkat slovo pop-music a jiné anglické výrazy, zpěváci musejí být ostříhaní nakrátko a tak. Vrtěl hlavou, koukal na mě nevěřičně a pořád opakoval: ‚it's strange‘*“¹⁷¹

---

¹⁶⁶ /online/ John Lennon – Live In New York City (Vinyl, LP, Album). Dostupné z: <http://www.discogs.com/John-Lennon-Live-In-New-York-City/release/1729861> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶⁷ /online/ John Lennon – Imagine (Vinyl, LP). Dostupné z: <http://www.discogs.com/John-Lennon-Imagine/release/3569219> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁶⁸ Příloha č. 19

¹⁶⁹ /online/ Youtube. Karel Gott mluví o setkání s Johnem Lennonem. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ZOnPs4r-vZI> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁷⁰ /online/ Gott chtěl dostat do Prahy Johna Lennona! Překazila mu to Yoko Ono? Dostupné z: <http://www.extrastory.cz/karel-gott-dostat-do-prahy-johna-lennona.html> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁷¹ /online/ Gott chtěl dostat do Prahy Johna Lennona! Překazila mu to Yoko Ono? Dostupné z: <http://www.extrastory.cz/karel-gott-dostat-do-prahy-johna-lennona.html> [citováno 16. 03. 2015]

Gott uvažoval nad možností věnovat případný výtěžek koncertu *SOS vesničkám* – jednalo se o zařízení zajišťující náhradní rodičovskou péči dětem bez rodin, které nemohou být adoptovány.¹⁷² S touto myšlenkou tedy přišel na ministerstvo kultury, odkud byl dle svých slov vyhnán – bylo mu řečeno, že Československo o pomoc „nějakého anglického zpěváka“ nestojí a to vypadá jako, že se o to stát není schopen postarat sám. Koncert se tedy neuskutečnil.¹⁷³

I přesto, že se koncert neuskutečnil, zmínka o něm se dostala do československého tisku – zřejmě se ještě nevědělo o jeho zrušení. V textu se dokonce píše i o tom, že zaměstnanci Pragokonzertu již napsali Johnu Lennonovi. Text je zakončen větou: „*A tak věříme, že do Prahy on (John Lennon), Yoko Ono i Plastic Ono Band skutečně přijedou.*“¹⁷⁴

5.3 Lennonova zeď a postoje státních orgánů

Náhlá smrt Johna Lennon v prosinci 1980 šokovala Československo stejně jako zbytek světa. Václav Havel, který byl tou dobou uvězněn, napsal 11. ledna 1981 v dopise své ženě Olze: „*Ze všech úmrtí poslední doby musím kupodivu nejčastěji myslet na smrt Johna Lennona. (...) Pociťuji to jako něco, co by se dalo nazvat ‚smrt století‘ (možná spíš než smrt Kennedyho nebo Kinga).*“¹⁷⁵

Na zdi Maltézské zahrady na Kampě se v prosinci 1980 začaly objevovat první nápisy inspirované Johnem Lennonem – zeď byla již dříve používána na psaní nejrůznějších vzkazů¹⁷⁶, ale až v té době začala být spojována s Lennonem. Na nepoužívanou kamennou desku někdo nakreslil kříž a napsal „*Za Johna Lennona*“ – vznikl tak jakýsi provizorní náhrobek, který byl v roce 1981 nahrazen propracovanějším, který obsahoval nápis „*Za Johna Winstona Lennona 9. 10. 1940 – 8. 12. 1980*“ a Lennonův portrét vytvořený pomocí šablony.¹⁷⁷ Zeď se postupně plnila nejrůznějšími citáty (často písní *The Beatles*, Johna

---

¹⁷² /online/ SOS dětské vesničky. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/SOS_d%C4%9Btsk%C3%A9_vesni%C4%8Dky [citováno 16. 03. 2015]

¹⁷³ /online/ Youtube. Karel Gott mluví o setkání s Johnem Lennonem. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZOnPs4r-vZI> [citováno 16. 03. 2015]

¹⁷⁴ Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. Strana 93. ISSN 0862-6634

¹⁷⁵ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010. Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0. Strana 271

¹⁷⁶ /online/ Lennonova zeď – Historie. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lennonova_ze%C4%8F#Historie [citováno 16. 03. 2015]

¹⁷⁷ Příloha č. 20

Lennona či Karla Kryla) a obrázky o lásce a míru – stala se symbolem odporu proti komunistickému režimu v Československu.¹⁷⁸

Poprvé byla zeď režimem přemalována v dubnu 1971, patrně kvůli chystanému XVI. sjezdu KSČ – zeď byla okamžitě popsaná novými nápisy. Během osmdesátých let režim zeď několikrát přemaloval, aby byla hned druhý den opět popsána novými nápisy – pomník byl opět obnoven.¹⁷⁹ U zdi se každý rok při příležitosti výročí Lennonovy smrti scházeli jeho příznivci – tyto akce začaly být monitorovány Státní bezpečností, která v roce 1986 uspořádala zátah na účastníky vzpomínkové akce. Mimo jiné prohlásila, že akce byla organizována kulturními odděleními zahraničních úřadů Spojených států, Západního Německa a Francie v Praze k pobuřování a vyvolávání protisocialistických nálad.¹⁸⁰ Účastníky těchto akcí označovala za „lennonisty“ a připodobňovala je k alkoholikům, duševně postiženým a agentům západu.¹⁸¹ Sám Lennon byl orgány ÚV KSČ označen za buržoazního pacifistu.¹⁸²

Vzpomínkové akce poté převzaly oficiální orgány – jednalo se o novou taktiku, jak zabránit neorganizovanému srocování. V roce 1987 a 1988 uspořádal Svaz socialistické mládeže vzpomínkový koncert pro Johna Lennona. Člen ÚV KSČ Miroslav Štěpán dokonce navrhoval, aby byla nainstalována pamětní deska Johna Lennona.¹⁸³

Po sametové revoluci v roce 1989 je zeď vlastněna Řádem Maltézskými rytíři a je na ní povoleno provozovat graffiti.¹⁸⁴ V roce 2014 při příležitosti 25. výročí sametové revoluce byla Lennonova zeď přetřena na bílo studentskou uměleckou skupinou *Pražská služba* – na

---

¹⁷⁸ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0. Strana 270

¹⁷⁹ /online/ Lennonova zeď – Historie. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lennonova_ze%C4%8F#Historie [citováno 16. 03. 2015]

¹⁸⁰ VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0. Strana 453

¹⁸¹ /online/ Lennonova zeď – Historie. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lennonova_ze%C4%8F#Historie [citováno 16. 03. 2015]

¹⁸² /online/ KSČ a Lennon. Štěpán mu chtěl odhalit pamětní desku. Dostupné z:

<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/ksc-a-lennon-stepan-mu-chtel-odhalit-pametni-desku/r~i:article:684871/> [citováno 17. 03. 2015]

¹⁸³ /online/ KSČ a Lennon. Štěpán mu chtěl odhalit pamětní desku. Dostupné z:

<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/ksc-a-lennon-stepan-mu-chtel-odhalit-pametni-desku/r~i:article:684871/> [citováno 17. 03. 2015]

¹⁸⁴ /online/ Lennonova zeď – Historie. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lennonova_ze%C4%8F#Historie [citováno 16. 03. 2015]

zed' byl zároveň umístěn nápis *Wall is Over!*, který je parodií Lennonova sloganu z roku 1971 *War is Over!* – skupina byla nejprve obviněna z vandalismu; obvinění bylo později staženo.¹⁸⁵ Lennonova zed' též podnítila vznik *Mírové klubu Johna Lennona* – jednalo se o skupinu lidí, která nesouhlasila s proklamovanými mírovými myšlenkami socialistické vlády, které si odporovaly s jejími činy. Zakladatelé byli Ota Veverka, Stanislav Penc a Heřman Chromý. Klub neměl pevně danou strukturu. Jeho hlavní náplní bylo pořádání nejrůznějších diskuzí a pořádání vzpomínkových akcí při příležitosti výročí Lennonovy smrti tzv. lennoniády; dále také rozvoj alternativní kultury a kampaně za propuštění politických vězňů. V roce 1989 se členové klubu, který měl kolem osmdesáti členů (především z řad mládeže), zúčastnili pietních akcí za oběti čínského masakru na Náměstí nebeského klidu. Po sametové revoluci v roce 1989 se klub soustředil především na pořádání kulturních akcí.¹⁸⁶

---

¹⁸⁵ /online/ Studenti přetřeli Lennonovu zed' na bílo, majiteli se později omluvili. Dostupné z: http://praha.idnes.cz/lennonova-zed-na-kampe-byla-kompletne-pretrena-na-bilo-ppd-/praha-zpravy.aspx?c=A141118_115348_praha-zpravy_bur [citováno 17. 03. 2015]

¹⁸⁶ /online/ Mírový klub Johna Lennona. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/mkjl.php> [citováno 17. 03. 2015]

ZÁVĚR

Cílem práce bylo vytvořit ucelený obraz Johna Lennona jako levicového intelektuála se všemi příčinami, které k tomu označení vedly. Po analýze Lennonova života, rozebrání jeho textů a rozhovorů, a jeho vztahu k ČSSR je jasné, že se jednalo o velice vzdělaného člověka s mimořádně silným sociálním cítěním.

Z rozboru jeho života vyplývá, že ho doba, ve které žil, silně ovlivnila, stejně tak jako ztráta rodičů. Tyto skutečnosti se staly základem pro jeho sociální cítění a celoživotní levicovou politickou orientaci – podobně jako měla poválečná doba vliv na jeho celoživotně propagovaný pacifismus. Lennon cítil solidaritu s lidmi, kteří neměli takové štěstí jako on. Jeho hudební růst jde ruku v ruce s posunutím významu jeho textů – události roku 1968 na něj měly obrovský dopad a inspirovaly ho k napsání písně *Revolution*, která jeho pocity odráží. Později postupoval podobně; pokud chtěl vyjádřit svůj názor, bylo pro něj nejjednodušší ho zhudebnit.

Zároveň z práce vyplývá, že jeho názory nebyly statické – v průběhu let 1968 až 1972 si John Lennon prošel stádií *mírový aktivista - kritik společnosti - krajně levicový aktivista a revolucionář - mírový aktivista*. Ovlivňovalo ho jak prostředí, do kterého se přestěhoval (Spojené státy, respektive New York), tak lidé se kterými se stýkal; ať už to byli marxisté či krajně levicoví aktivisté. Jeho názory se velice často měnily; je pravdou, že během let 1971 a 1972 byly v některých případech velmi krajně levicové, Lennon by se ale přesto nedal jednoduše označit za komunistu - tato tvrzení, byť jsou častá, jsou zkratkovitá a hrubě nepřesná.

Z Lennonových četných prohlášení a hudebních textů je jasné, že musel být seznámen (v některých případech velice dobře) s teorií komunismu, potažmo díle Karla Marxe. Krom toho, že Marx často cituje, vytváří v textech svých písní alegorie či parafráze na Marxovy myšlenky. Vzhledem k četnosti těchto skutečností se dá s velkou pravděpodobností prohlásit, že se nejedná o náhodu, ale o Lennonův záměr.

I když se John Lennon ke konci svého života od svých krajně levicových postojů a prohlášení distancoval, silné sociální cítění a nálepka socialisty mu stále zůstala. Za změnu jeho názorů a distanc vůči minulosti může pravděpodobně věk – jeho názory se se zvyšujícím věkem

měnily. Ve svých třiceti letech nadšeně debatoval nad možností komunistické revoluce v Japonsku, aby jako čtyřicetiletý otec a rockový veterán od těchto názorů odstoupil jako od projevů mladického nadšení a nerozvážnosti.

John Lennon patřil k první generaci muzikantů, kteří hudbu používali k společenské angažovanosti veřejnosti – krom Lennona se jednalo například o Boba Dylana, který ve svých písních otevřeně kritizoval válku, nebo o Lennonova bývalého spoluhráče George Harrisona, který jako první přišel s myšlenkou humanitárního koncertu pro lidi v nesnázích. Tato generace muzikantů inspirovala mladší muzikanty jako například kapelu U2, která se stala téměř synonymem pro humanitární sílu rockové hudby.

John Lennon tedy není pouze skvělý hudebník a zpěvák, který napsal jedny z nejkrásnějších písní všech dob. Je to zároveň i člověk, který překročil svůj stín a dokázal nenásilnou formou inspirovat svými levicovými myšlenkami solidarity a pospolitosti lidí po celém světě. Právě proto se v osmdesátých letech na Lennonově zdi pravidelně objevoval nápis: „*Vy máte Lenina, nechte nám Lenona.*“

BIBLIOGRAFIE

Odborné publikace:

- [1] DU NOYER, Paul. *John Lennon – Jak vznikali písně Johna Lennona (1970-1980)*. 1. české vyd. Překlad Štěpán Albrecht. Praha. Svojtka & Co., 2004, ISBN 807-7237-751-5
- [2] LENNON, John. *Nanebevěnění*. 1. české vyd. Překlad Tomáš Zábranský a David Záleský. Olomouc. Votobia., 1994, ISBN 80-85619-16-4
- [3] NORMAN, Philip. *John Lennon – The Life*. 2. vyd.. New York: Ecco Press, 2009, ISBN 978-0-06-075402-0
- [4] VANĚK, Miroslav. *Byl to jenom rock'n'roll?: hudební alternativa v komunistickém Československu 1956–1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-1870-0
- [5] Vlček, Josef. John Lennon. Reflex Speciál - Podzimní speciál. 2011, č. 2. ISSN 0862-6634

Internetové zdroje:

- /online/ 10 Stories Behind Beatles Songs. Dostupné z: <http://listverse.com/2010/05/16/10-stories-behind-beatles-songs/> [citováno 22. 02. 2015]
- /online/ 1980 Playboy Interview with John Lennon and Yoko Ono. Dostupné z: <http://www.john-lennon.com/playboyinterviewwithjohnlennonandyokoono.htm> [citováno 01. 03. 2015]
- /online/ Abbie Hoffman. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Abbie_Hoffman [citováno 01. 03. 2015]
- /online/ All Together Now. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/All_Together_Now [citováno 14. 03. 2015]
- /online/ Apple Boutique – Concept. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Apple_Boutique#Concept [citováno 16. 03. 2015]
- /online/ Archie Bunker. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Archie_Bunker [citováno 14. 03. 2015]
- /online/ Apple Corps. Dostupné z: en.wikipedia.org/wiki/Apple_Corps [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Apple Corps – History. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Apple_Corps#History [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Beatles * Beatles 62-65 (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z:

<http://www.discogs.com/Beatles-62-65/release/1984130> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Beatles, The – A Hard Day’s Night (Vinyl, LP, Album) at Discogs. Dostupné z:

<http://www.discogs.com/Beatles-A-Hard-Days-Night/release/1104901> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Beatles, The – Abbey Road (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z:

<http://www.discogs.com/Beatles-Abbey-Road/release/1113370> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Beatles, The – Abbey Road (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z:

<http://www.discogs.com/Beatles-Abbey-Road/release/3971314> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Beatles, The – Abbey Road (Vinyl, LP) at Discogs. Dostupné z:

<http://www.discogs.com/Beatles-Abbey-Road/release/2396385> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Beatles, The – With The Beatles (Vinyl, LP, Album) at Discogs. Dostupné z:

<http://www.discogs.com/Beatles-With-The-Beatles/release/2001737> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Black Panther Party. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Black_Panther_Party [citováno 01. 03. 2015]

/online/ Bobby Seale. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Bobby_Seale [citováno 01. 03. 2015]

/online/ Carter Helps Monitor Nicaragua Presidential Election. Dostupné z:

<http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=6439233> [citováno 10. 03. 2015]

/online/ Clement Attlee. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Clement_Attlee [citováno 01. 03. 2015]

/online/ Československo – Komunistický režim 1948-1989. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko#Komunistick.C3.BD_re.C5.BEim_1948.E2.80.931989 [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Double Fantasy. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Double_Fantasy [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Engelbert Humperdinck. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Engelbert_Humperdinck_%28singer%29 [citováno 14. 03. 2015]

/online/ From each according to his ability, to each according to his need.

http://en.wikipedia.org/wiki/From_each_according_to_his_ability,_to_each_according_to_his_need [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Give Peace a Chance. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Give_Peace_a_Chance [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Gott chtěl dostat do Prahy Johna Lennona! Překazila mu to Yoko Ono? Dostupné z:

<http://www.extrastory.cz/karel-gott-dostat-do-prahy-johna-lennona.html> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ History of the Worker's Cap. Dostupné z:

<http://www.ultimatehistoryproject.com/making-a-statement.html> [citováno 15. 03. 2015]

/online/ Imagine (John Lennon album). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_album%29 [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Imagine (John Lennon song). Dostupné z:

[en.wikipedia.org/wiki/Imagine_\(John_Lennon_song\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_(John_Lennon_song)) [citováno 08. 03. 2015]

/online/ Imagine (John Lennon song) – Composition and writing. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Composition_and_writing [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Imagine (John Lennon song) – Recognition and criticism

http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Recognition_and_criticism [citováno 10. 03. 2015]

/online/ Imagine (John Lennon song) – Recording and commercial reception. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28John_Lennon_song%29#Recording_and_commercial_reception [citováno 08. 03. 2015]

/online/ Imagine (skladba). Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Imagine_%28skladba%29 [citováno 08. 03. 2015]

/online/ International Marxist Group. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/International_Marxist_Group [citováno 14. 03. 2015]

/online/International Marxist Group – Red Mole. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/International_Marxist_Group#Red_Mole [citováno 22. 02. 2015]

/online/ Jerry Rubin. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Jerry_Rubin [citováno 01. 03. 2015]

/online/ Jimmy Carter – Prezidentské období. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jimmy_Carter#Prezidentsk.C3.A9_obdob.C3.AD [citováno 15. 03. 2015]

/online/ John Lennon. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon [citováno 15. 12. 2014]

/online/ John Lennon and Yoko Ono Interview. Dostupné z:

<http://www.marxsite.com/Lennon%20interview.htm> [citováno 22. 02. 2015]

/online/ John Lennon & Paul McCartney: Melody Maker, November & December 1971.

Dostupné z: <http://www.beatlesinterviews.org/db1971.11jp.beatles.html> [citováno 10. 03. 2015]

/online/ John Lennon ‘Imagine‘. Dostupné z: <http://www.rollingstone.com/music/lists/the-500-greatest-songs-of-all-time-20110407/john-lennon-imagine-20110516> [citováno 08. 03. 2015]

/online/ John Lennon Interview: Hit Parader magazine, February 1972. Dostupné z:

<http://www.beatlesinterviews.org/db1972.02jl.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

/online/ John Lennon Interview: Playboy 1980 (Page 1) Dostupné z:

<http://www.beatlesinterviews.org/db1980.jlpb.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

/online/ John Lennon Interview: Red Mole, 1/21/1971. Dostupné z:

<http://www.beatlesinterviews.org/db1971.0121.beatles.html> [citováno 14. 03. 2015]

/online/ John Lennon’s last public political statement. Dostupné z:

<http://crowdog89.tumblr.com/post/42004051247/john-lennons-last-public-political-statement>

[citováno 01. 03. 2015]

/online/ John Lennon – Deportation attempt. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Deportation_attempt [citováno 01. 03. 2015]

/online/ John Lennon – Imagine (Vinyl, LP). Dostupné z: <http://www.discogs.com/John-Lennon-Imagine/release/3569219> [citováno 16. 03. 2015]

/online/ John Lennon – Politický aktivismus. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/John_Lennon#Politick.C3.BD_aktivismus [citováno 22. 02. 2015]

/online/ John Lennon/Plastic Ono Band. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/John_Lennon/Plastic_Ono_Band [citováno 16. 02. 2015]

/online/ John Sinclair (poet). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/John_Sinclair_%28poet%29 [citováno 01. 03. 2015]

/online/ Karl Marx. Dostupné z: cs.wikiquote.org/wiki/Karl_Marx [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Karl Marx – O lidech. Dostupné z: http://cs.wikiquote.org/wiki/Karl_Marx#O_lidech [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Karl Marx – The Manifesto of the Communist Party.

http://en.wikiquote.org/wiki/Karl_Marx#The_Manifesto_of_the_Communist_Party_.281848.29 [citováno 09. 03. 2015]

/online/ Komunismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus> [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Komunismus – Strana a revoluce. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunismus#Strana_a_revoluce [citováno 14. 03. 2015]

/online/ KSČ a Lennon. Štěpán mu chtěl odhalit pamětní desku. Dostupné z:

<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/ksc-a-lennon-stepan-mu-chtel-odhalit-pametni-desku/r~i:article:684871/> [citováno 17. 03. 2015]

/online/ LAWRENCE, Ken. *John Lennon: in his own words*. Kansas City, Mo.: Andrews McMeel Pub., 2005, ISBN 07-407-5477-7. Strana 127. Dostupné z:

http://books.google.cz/books?id=ZVuA3J2ZEYIC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false [citováno 22. 02. 2015]

/online/ Lennonova zed' – Historie. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lennonova_ze%C4%8F#Historie [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Live Peace in Toronto 1969. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Live_Peace_in_Toronto_1969 [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Maoism – Maoism's International Impact - United States. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Maoism#United_States [citováno 09. 03. 2015]

/online/ Marxismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Marxismus> [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Marxismus – Marxistická periodizace dějin. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Marxismus#Marxistick.C3.A1_periodizace_d.C4.9Bjin [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Marxismus-leninismus. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Marxismus-leninismus>

/online/ Milk and Honey (album). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Milk_and_Honey_%28album%29 [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Mind Games (John Lennon (album)). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Mind_Games_%28John_Lennon_album%29 [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Mírový klub Johna Lennona. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/mkj1.php> [citováno 17. 03. 2015]

/online/ Morning Star (British newspaper)

http://en.wikipedia.org/wiki/Morning_Star_%28British_newspaper%29 [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Nová levice. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Nov%C3%A1_levice [citováno 09. 03. 2015]

/online/ Nutopia – History. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Nutopia#History>
[citováno 14. 03. 2015]

/online/ Nutopia- Symbols. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Nutopia#Symbols>
[citováno 14. 03. 2015]

/online/ On the Day of the Birth of Nutopia – 1 April 2014 by Yoko Ono. Dostupné z:
<http://imaginepeace.com/archives/10573> [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Opium of the people. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Opium_of_the_people
[citováno 07. 03. 2015]

/online/ Power to the People: The Hits. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People:_The_Hits [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Power to the People (song). Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29 [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Power to the People (song) - Personnel. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29#Personnel [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Power to the People (song) – Writing and recording. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Power_to_the_People_%28song%29#Writing_and_recording
[citováno 07. 03. 2015]

/online/ Power To The People – The Beatles Bible. Dostupné z:
<http://www.beatlesbible.com/people/john-lennon/songs/power-to-the-people/> [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Quotations from Chairman Mao Tse-tung. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Quotations_from_Chairman_Mao_Tse-tung [citováno 04. 03. 2015]

/online/ Raised fist. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Raised_fist [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Revolution (Beatles song). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29 [citováno 22. 02. 2015]

/online/ Revolution (Beatles song) – Background and composition. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29#Background_and_composition [citováno 22. 02. 2015]

/online/ Revolution (Beatles song) – Political reception. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Revolution_%28Beatles_song%29#Background_and_composition [citováno 22. 02. 2015] [citováno 22. 02. 2015]

/online/ Rock ‘n’ Roll (John Lennon album). Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Rock_%27n%27_Roll_%28John_Lennon_album%29 [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Roger Waters. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Roger_Waters [citováno 04. 03. 2015]

/online/ Some Time in New York City. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Some_Time_in_New_York_City [citováno 16. 02. 2015]

/online/ SOS dětské vesničky. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/SOS_d%C4%9Btsk%C3%A9_vesni%C4%8Dky [citováno 16. 03. 2015]

/online/ Studenti přetřeli Lennonovu zed' na bílo, majiteli se později omluvili. Dostupné z:

http://praha.idnes.cz/lennonova-zed-na-kampe-byla-kompletne-pretrena-na-bilo-ppd-/praha-zpravy.aspx?c=A141118_115348_praha-zpravy_bur [citováno 17. 03. 2015]

/online/ Sunday Bloody Sunday, John Lennon. Dostupné z:

<https://innisfree1916.wordpress.com/2010/06/01/sunday-bloody-sunday-de-john-lennon/> [citováno 15. 03. 2015]

/online/ Tariq Ali. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Tariq_Ali [citováno 22. 02. 2015]

/online/ The Beatles. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Beatles [citováno 15. 12. 2014]

/online/ Unfinished Music No. 1: Two Virgins. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Unfinished_Music_No._1:_Two_Virgins [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Unfinished Music No. 2: Life with the Lions. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Unfinished_Music_No._2:_Life_with_the_Lions [citováno 16. 02. 2015]

/online/ Utopie (kniha). Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Utopie_%28kniha%29
[citováno 14. 03. 2015]

/online/ Válka ve Vietnamu – Odpor proti válce v USA. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1lka_ve_Vietnamu#Odpor_proti_v.C3.A1lce_v_USA
[citováno 07. 03. 2015]

/online/ Vic Feather. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Vic_Feather [citováno 14. 03. 2015]

/online/ Vladimir Iljič Lenin. Dostupné z:
http://cs.wikiquote.org/wiki/Vladimir_Ilji%C4%8D_Lenin [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Walls and Bridges. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Walls_and_Bridges
[citováno 16. 02. 2015]

/online/ We Shall Overcome. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/We_Shall_Overcome
[citováno 14. 03. 2015]

/online/ Wedding Album. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Wedding_Album [citováno 16. 02. 2015]

/online/ WHEELER, Mark. *Celebrity Politics*. 1. vyd. Cambridge: Polity Press, 2013, ISBN-13: 978-0-7456-5248-1. Strana 74. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=Yu-U5tfCaoC&pg=PA74&lpg#v=onepage&q&f=false> [citováno 07. 03. 2015]

/online/ White Panther Party. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/White_Panther_Party
[citováno 01. 03. 2015]

/online/ Woman Is The Nigger of the World. Dostupné z:
http://en.wikipedia.org/wiki/Woman_Is_the_Nigger_of_the_World citováno [07. 03. 2015]

/online/ Workers of the world, unite! Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Workers_of_the_world,_unite! [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Working Class Hero. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Working_Class_Hero

[citováno 04. 03. 2015]

/online/ Working Class Hero by John Lennon Songfacts. Dostupné z:

<http://www.songfacts.com/detail.php?id=2885> [citováno 07. 03. 2015]

/online/ Working Class Hero - Sound. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Working_Class_Hero#Sound [citováno 04. 03. 2015]

/online/ Youth International Party. Dostupné z:

http://en.wikipedia.org/wiki/Youth_International_Party [citováno 01. 03. 2015]

/online/ Youtube. Karel Gott mluví o setkání s Johnem Lennonem. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZOnPs4r-vZI> [citováno 16. 03. 2015]